

AZ
ESZMÉNYI
LEÁNY

· SZALÉZI · MŰVEK ·

L ELKIÉLET KISKÖNYVEI

47. Erdey Ferenc

PRAEDIXI VOBIS!

116 oldal, ára 1.— P.

48. Borsiczky Oszkár

UTJELZŐK A JÁMBOR ÉLETRE

200 oldal, ára 2.20 P.

49. Erdey Ferenc

ENGESZTELŐ SZENTMISEÁLDOZAT

112 oldal, ára 1.50 P.

50. Dutil Gaston

SZENTMISÉD ÉS ÉLETED

72 oldal, III. kiadás, 1.50 P

51. P. Considine

REMÉNYKEDJUNK ISTENBEN!

136 oldal, ára 2.— P

AZ ESZMÉNYI LEÁNY

LELKIÉLET KISKÖNYVEI

54.

KÖMŰVES ÉVA

AZ ESZMÉNYI
LEÁNY

SZALÉZI MŰVEK

**Nihil obstat. Carolus Szitkey S. S. censor
dioecesanus. — Imprimatur. No. 766/1944.
Vacii, die 7-a Februarii 1944. † Josephus
Episcopus Vacienis.**

9169 Don Bosco Nyomda (F.: Sarkadi A.)

ELŐSZÓ

Ez a fiatal leányoknak írt könyvecske két elhatárolt részből áll. Az elsőben a Szentatya szavait tolmácsoljuk, amelyekkel különböző beszédeiben Krisztusnak és az Ő Egyházának a katolikus leányokkal szembeni igényeit foglalja össze. A második részben igyekeztünk lehetőleg egyszerű, tömör formában azokat a szempontokat adni meg, amelyekkel minden katolikus leány kiépítheti lelkében az Egyház igényeinek megfelelő életét.

A Szentatya szavainak súlyánál fogva, úgy gondoljuk, a könyv minden katolikus életre törekvő fiatal leány kézikönyve lehet. Szeretettel állítottuk össze, szeretettel adjuk kezébe e sorokat, abban a reményben, hogy a jó Jézus gondoskodó bölcsesége pótolja a szükségszerű hiányokat.

**I. A FIATAL LEÁNY ÉS A
MODERN IDŐK**

A leány új arca.

Az élet új arculatával együtt a leányifjúság magatartása is megújult. Állandó kapcsolata a világgal, a mai világgal, a zűrzavaros világgal nagyobb elfogulatlanságot, határozottságot, mondhatnók, férfiaságot adott jellemének. Kötelességeinek, felelősségének tudata egyúttal nagyobb őszinteséggel és merészséggel ruházta fel.

Ez az új életszemlélet talán rossz lenne? Nem, önmagában véve nem rossz, de rendszerint nem jár veszélyek nélkül. A fiatal leány új magatartása sem rossz önmagában. Ez

az elfogulatlanság, mely a jelen életkörülmények következménye, megfelelően fékentartva és helyes felfogásban inkább erősségnek mondható. Ha a rendes határok között tartják és jól irányítják, fegyverül szolgálhat: védőfegyverül a személyes veszedelmek, hódító fegyverül a másokat érintő veszedelmek ellen. Értelmes, szerény és udvarias magatartás lehet, mely nem szakít az erénnyel, nem sértő, nem megalázó, hanem összeegyezteti a megbecsülést, a csodálatot s a szeretetet. (XII. Pius pápa beszéde az „Alba“ folyóirat leányolvasóihoz, 1942 május 17-én.)

Természetesség és finomság.

A fiatal leány lehet modern, sportolhat, lehet bájos, természetes és finom, de anélkül, hogy követné az egészségtelen divat durvaságát. Őriz-

ze meg szívét mesterkélttség nélkül, lelke legyen, mint a tükör, tekintetét ne homályosítsa el árnyék sem kívül, sem belül, de legyen egyszersmind tartózkodó, őszinte és nyílt. (Beszéd az Actio Catholica leányifjúságához 1940 okt. 6-án.)

A fiatal leány jellemvonásai.

A modor fesztelensége, az erős, önérzetes lélek: mindez nem adja meg a nő, a leány igazi természetét. A leány mindig érzékeny, befolyásolható marad, bár sokszor nem is gondolja, nem is sejti ezt. Sőt, olykor annál inkább enged lelke féktelen indulatainak, minél több oka lenne az óvatosságra és tartózkodásra. Alkatában megőrizte ösztönös nagylelkűségét, mely teljes önátadásra készíti és serkenti s amely, ha nem örködik figyelmesen, meggondolatlan lelkesedésbe, mér-

téktelen szenvedélybe, végzetes oktalanságokba taszítja. Ebben a világban, amelyben jár, amelyben él, nem szabad megfélekednie arról, hogy másokból sem vészett ki az emberi természet s hogy őbenne is megvannak az első paradicsomi bukás ösztönző erői! (Beszéd az „Alba” leányolvasóinak, 1942 május 17-én.)

A leányifjúság veszélyei.

A rossz gyökér hajtása sohasem szűnt meg uralkodni az emberek szívében: kevélyebb lesz tőle a gőg, merészebb az érzékiség, mohóbb a bűnös kívánság. Egyre több a botrány, a csábítók, a megrontók és megrontottak készakarva, kiszámítva előidézett botránya; az akaratlan, de nem kevésbé veszedelmes botrány, a szenvedélyes, gyenge, nemtörődöm, ostoba emberek botránya, akik nem mérlegelik egy

szó, egy tekintet, egy lépés, egy engedmény következményeit, úgy viselkednek, mint a kisgyermekek vagy a verebek az utcán, kilőnek egy nyilat, mely talán megöl, vagy legalább is egész életére megsebesít egy emberi szívet. És mégis elkerülhetetlen, állandó feladatunk ezen az ösvényen haladni, a tövisek között járni, ebben a világban élni és boldogulni vele. (A fenti beszédből.)

Mindennapos rendetlenségek.

Nem szándékozunk itt nyomon követni a szemünk előtt lejátszódó rendetlenségek szomorú és nagyon is ismert képét: a hiányos öltözködést, mely mintha inkább arra készült volna, hogy felfedje azt, amit takarnia kellene; a sportolást, mely olyan öltözködési móddal, felkínálkozással, „pajtáskodással” jár, amely

még az elengedhetetlen szerénységgel sem egyeztethető össze; a táncokat, előadásokat, felolvasásokat, olvasmányokat, képeket, diszítványeket, amelyeknél a szórakozás és a tetszés vágya igen súlyos veszedelmek okozója lesz. (A Szentatya beszéde a római leányifjúság előtt, 1941 május 22-én.)

A leány védelme.

Ma, midőn oly sok fal omlott össze jó és rossz között, ma, szeretett leányaim, nem várhatjátok többé kívülről védelmeteket.

A sorompó, mely még megmaradt, nem kívületek, hanem bennetek van. Páli Szent Vince oly kedvesen mondja a Karitás első leányainak: „Ti nem követhetitek a régi apácák életét: a ti kolostorotok a város utcái, a ti klauzurátok az engedelmesség, a ti rácsotok az istenféle-

lem, a ti fátylatok a szent szerénység.“

A szentnek e szavai nem érvényesek-e bizonyos mértékben számotokra is keresztény leányok és asszonyok? Nektek is járnok kell a város utcáin; nektek is védekeznetek kell erényetek korlátjával és fegyverével; s felhasználjátok erre határozottságotokat, egyenes beszédeteket, magatartástokat is. Az utcán, összejöveteleken, üzletekben, gyárakban, hivatalban, egyetemen, könyvtárban egy — ha szükséges — kemény szó megszabadíthat a vakmerő tolakodótól; kacagásod elriaszthatja az alkalmatlan követelőzőt; kezed bájos mozdulatával tűzbe vagy sárba dobhatod a veszedelmes képet, folyóiratot, a pocsolyából született könyvet, hogy soha ki ne juthasson onnan. (XII. Pius pápa beszéde az „Alba“ leányolvasóihoz 1942 május 17-én.)

II. A TISZTASÁG MEGŐRZÉSÉNEK ESZKÖZEI.

Emlékezzetek meg keresztényi méltóságtokról.

Ne feledjétek soha, hogy Istent hordozzátok magatokban, hogy a kegyelem lelketek hófehér ruhája s ez az isteni jelenlét nem csupán lelketeket, de testeteket is Isten templomává avatja. „Nem tudjátok-e — írta Pál apostol a Korintusiakhoz írt első levelében — hogy testetek Krisztusnak tagja?... Vagy nem tudjátok-e, hogy tagjaitok a Szentléleknek temploma, ki bennetek vagy, kit az Istentől vettetek és nem vagytok a magatokéi?“ (I. Kor. VI. 15 és 19.) Ez a tudatos rá gondolás Krisztus isteni bennünklakására, megtestesülésére, keltette életre és őrizte meg évszázadokon át az Evangéliumhoz hű népek között a

test vallásos tiszteletét, mely a személy, a modor, a viselkedés, a rendezett és mértékadó beszéd összhangzó együttesében nyilvánul meg. Ez az összhang: a szerénység. S ugyanez az apostol kívánta már az Egyház első korszakában, hogy a nő fátyolt viseljen a vallásos összejöveteleken s így szólt a korintusiakhoz: „Itéljétek meg magatok: illik-e asszonynak födetlen fővel imádni az Urat?... ha az asszony növeszt haját, ez dicsőségére szolgál, mert a haj fátyol gyanánt adatott neki.“ (I. Kor. XI. 13 és 15.) (XII. Pius pápa beszéde az Actio Catholica leányifjúsága előtt 1940 október 6-án.)

A szerénység és a szemérem.

Amint a természet minden teremtménybe ösztönt ad, mely saját életének és tagjai épségének védelmére készíti, ugyanúgy a lelkiismeret

és a kegyelem, mely nem rombolja szét, sőt tökéletesíti a természetet, bizonyos érzéket önt a lélekbe s ez ébren őrökdi a tisztaságot, de különösen a keresztény leány tisztaságát veszélyeztető támadásokkal szemben. Azt olvassuk Szent Perpétua és Felicitas vértanúságában — s ezt joggal tekinthetjük a keresztény irodalom egyik legértékesebb drágagyöngyének — hogy midőn a karthágói amfiteátrumban Perpétua vértanút egy megvadult bika levegőbe röpítette, a földre visszaesve első gondolja, első mozdulata az volt, hogy elrendezze csípőjén fennakadt tunikáját, elfödvén magát „pudoris potius memor quam doloris“, többet gondolva a szeméremre, mint a fájdalomra. (A fenti beszédből.)

Hit és imádság.

Szeretett leányaim, ne késlekedetek segítségül hívni az isteni tá-

mogatást. Minden veszélyben, minden bajban, minden fájdalomban legbiztosabb, leghatalmasabb támasz a vallás és a hit, az imádság, mely megvigasztal a szenvedésben. A nőnek, nem kevésbé mint a férfinak, szüksége van az Istenbe vetett hitre. A tiltott fa alatt Éva követi el az emberiség első bűnét, mert inkább hisz a kígyó álnok ígéretének, mint az Úr parancsának és fenyegetésének. A nőnek szüksége van az imádságra s arra, hogy megismerje és szeresse Jézus Krisztust és a Szeplőtelen Szűzet, az Ő Édesanyját. Szüksége van a vallásra, amely megszenteli családi örömeit, imádsággá, himnusszá teszi könnyeit, felmagasztalja őt szívének szeretetében, otthonában, az Egyházban. Mélyítsétek el magatokban az Üdvözítő ismeretét: ez majd rávezet arra, hogy mennyire szükségtek van az isteni segítség szeretetreméltó

hatalmára. Az imádság, a szentségek pedig biztosítják majd nektek ezt a támogatást.

A szent Eucharisztia tisztelete.

Hogy bátran és tettekre készen védhessétek meg tisztaságotokat, mindenekfelett az imádságot, különösen pedig a szent Eucharisztia és a Szeplőtelen Szűzanya tiszteletét ajánljuk nektek.

Az Eucharishtiában megtaláljátok Istent, aki maga a tisztaság és a végtelen tökéletesség. Amikor Ő odaadja magát nektek, ismételjétek örömmel a próféta szavait: „Hiszen a gabona választott ifjakat, s a bor szűzeket nevell“ (Zak. 9, 17.)

Az Úr Jézus pedig „az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre“, (Bölcs. 7, 26.) megtisztítja lelketeket s annak képességeit, testeteket s annak ér-

zékeit. Minél közelebb jut valamely teremtmény Istenéhez, minél szorosabban egyesül Vele, annál tisztább lesz. Minél jobban törekszik a tisztaságra, annál jobban megközelíti az Örök Tisztaságot. (A fenti beszédből.)

A szeplőtelen Szűz tisztelete.

Midőn az Ige elhatározta, hogy megtestesül és asszonytól születik a földre, tekintetét a legeszményibb, legtökéletesebb teremtményre vetette: egy, a szűzesség minden bájában tündöklő leánykára. Ehhez a kegyelemhez járult azután, különleges csoda folytán, az istenanyaság kegyelme. A Szűzanya oly fönséges szépségben ragyog, hogy a művészek, a költők, a szentek, hasztalanul bár, mindig újra megkísérlik, hogy képét megrajzolják. Az Egyház s az angyalok a Királynő és

Anya nevével köszöntik Öt. Nincs se szeri se száma a sok címnek és névnek, amellyel a hívek szeretete, mint szikrázó diadémmal, övezi homlokát, de mindeme címek és elnevezések között egy van, amely különösen kedves és jellemző rá: a Szűz!

Legyen hát a szűzek Szűze, a Rózsafűzér Királynője a ti példaképeitek, a ti erőtök egész katolikus leányéletekben. (A fenti beszédből.)

Az Őrzőangyal tisztelete.

Mielőtt felvesztek egy ruhát, kérdezzétek meg lelkiismereteket, hogyan ítéli meg azt Jézus Krisztus. Mielőtt elfogadnátok egy meghívást, gondoljátok meg, hogy láthatatlan és égi örötök vajjon elkísérhet-e benneteket arra az összejövételre s nem kell-e ott szárnyaival

elfödnie arcát. Fontoljátok meg, milyen látványokat, milyen szórakozásokat, milyen strandokat kell kerülnötök. (A fenti beszédből.)

Éberség és küzdelem.

A lélek tisztasága, mely a természetfölötti kegyelemből táplálkozik, nem őrizhető meg küzdelem nélkül. Boldogok vagytok, ha a családon belül, életetek hajnalán, már a bölcsőben részesültetek a magasabbrendű életben, az isteni életben a szentkeresztség által. Mint kisgyermek nem is tudtatok a csodálatos adományról és boldogságról, akkor még nem küzdöttetek — mint más érettebb és kevésbé szerencsés lelkek — hogy elnyerjétek a legfőbb jót. De ti sem tarthatjátok meg azt harc nélkül.

Az eredeti bűnt eltörölte ugyan lelketekből a tisztító és megszentelő kegyelem, mely kibékített Istennel,

fogadott gyermekeivé és a mennyország örököséivé tett benneteket, de azért megmaradt bennetek Ádám szomorú öröksége, a belső egyensúly megbomlása, az a harc, melyet Szent Pál apostol is érzett, midőn belső emberi volta szerint gyönyörűségét találta az Isten törvényében, de más törvényt látott tagjaiban. A rendetlen szenvedélyek, a soha teljesen le nem igazított rendetlen hajlamok törvénye ez, szövetséges a test és a világ és a Sátán angyala, aki kísértésekkel gyötri a lelket. Állandó harc dúl tehát a lélek és a test között; erről tanúskodik az isteni kinyilatkoztatás is. A boldogságos Szűz Mária kivételével nincs olyan ember, aki képes lenne tiszta életre éberség és küzdelem nélkül. Ne képzeljétek, ne higgyétek, hogy a ti lelketek érzéketlen az ingerek iránt, legyőzhetetlen a csábítással, a veszélyekkel szemben.

Igaz, hogy a megszokás végül is edzetté tesz az ilyen befolyásokkal szemben, különösen, ha a lélek elvonatkozik és elmerül hivatásbeli vagy magasabb értelmi tevékenységében. Nem szabad azonban azt képzelni, hogy az érzelmek rabságában szenvedő ember érzéketlenné teheti önmagát a diadalmas ösztönökkel szemben, védekezhet a képek ellen, amelyek a gyönyör csalogató színeivel ragadják el a lelket és fordítják magukra figyelmét. Ne higgyétek, ne gondoljátok, hogy valaha is sikerül megszüntetnetek vagy csökkentenetek a káros ösztönök gonosz összeesküvését, melyek uralkodnak a romlott és rendetlen emberi természetben.

Vállaljátok tehát az elkerülhetetlen küzdelmet bátor és keresztényi lélekkel. (Az Actio Catholica leányifjúsága előtt mondott beszéd Rómában 1941 május 22-én.)

Erősség és nagylelkűség.

Szép a tisztaság erénye és édes bájt kölcsönöz nem csupán a cselekedetnek, de a szavaknak is, melyek soha nem lépik át a finomság és udvariasság határait, és szeretetbe öltöztetik az intést, a dorgálást is. És kegyelemmel teljes az a tiszta nemzedék Isten és az emberek előtt, amely a megpróbáltatás, a szenvedés, az áldozat, a kemény kötelességteljesítés napjaiban, a mai időkben is minden erejével igyekszik felemelkedni a Gondviselés adta nehéz feladatok magasságába.

Manapság, drága leányaim, nem karddal, nem vérrel, nem vértanúsággal, hanem példával, szóval, buzdítással kell küzdenetek. A ti erőttökkel, a ti szándékotokkal szemben áll a tisztátalanság, a laza erkölcsök démona, a legfőbb ellenség. Emeljétek pillantástokat az égre. Onnan

néznek benneteket Krisztus és a Szeplőtelen Szűzanya. Legyetek erősek és hajthatatlanok keresztény kötelességetek teljesítésében. Harcoljatok a romlottság ellen, mely elveszi az ifjúság erejét, védelmezzétek a tisztaságot. Végtelen értékű szolgálatot tesztek ezzel hazátoknak, ha hathatósan- és együttműködtök, hogy több tisztaságot, több tisztességet öntsetek a lelkekbe, bölcsebbé, éberebbé, egyenesebbé, erősebbé, nagylelkűbbé változtatva azokat. (A fenti beszédből.)

Okosság és alázatosság.

De mindez még nem elegendő. A kifelé irányuló szép tulajdonságok fakadjanak belülről, onnan kapják erejüket. Az okosság és az alázatosság tanítsanak mérsékletre a tettekben és az érzelmekben, adják meg a helyes mértéket, a viselkedés és

a személyiség báját, vezessenek rá, értessék meg, hogy az engedelmes-ség bölcsesség, az engedelmisség a parancsolás művészete s a hallgatás, a beszéd fékezése nem egyszer a legnagyobb ékesszólás.

Okosság és alázatosság! Ez a két erény segít, hogy megtaláljuk, hogy kérni tudjuk az isteni és emberi segítséget, hogy felismerjük, mennyire szükségünk van ezekre. Mily szerencsétlenek az olyan leányok, akik soha nem érzik szükségét a kegyelemnek s csupán a bukás, a ballépés, a kényes helyzet, a fenyegető veszély, a szoruló hurok megalázó élményének fájdalmas órájában kérik Isten segítségét. (Az Alba c. folyóirat olvasóinak írt beszéd 1942 május 17-én.)

III. A NŐI DIVAT ÉS ÖLTÖZKÖDÉS

A divat önmagában nem rossz.

A divat változása önmagában még nem rossz. Ősztönösen tör elő a társas hajlam érzéséből, abból a vágyból, mely összhangot akar teremteni a hasonlókkal és a környezetünkben élők szokásaival. Isten nem kívánja tőletek, hogy korotok igényein kívül éljetez, hogy ne törődjetez a divat követelményeivel s nevetőségessé váljatez kortársaitok szokásaival és ízlésével ellenkező öltözködészetek miatt, hogy ne érdekeljen soha, mi tetszik másoknak. Hiszen még az angyali Szent Tamás is azt mondja, hogy az ember külső dolgaiban nincs semmi bűn, a bűnt az ember követi el, ha mértéktelelenül vagy környezetének szokásaival ellentétben él velük, ha önmagáért, mások rovására használja

őket. Helytelenül jár el, ha a dolgokat a többiek szokása szerint vagy azzal ellentétben rendetlen ragaszkodással kezeli, ha dúskál a pazarul díszített, tetszetős vagy túlságosan mesterkéltségekben, holott az alázatosság és az egyszerűség elégségesen megadná a szükséges díszet. (XII. Pius pápa beszéde a római leányifjúságnak 1941 május 22-én.)

A női öltözködés érdemszerző lehet.

A szent egyházdoktor végül azt mondja, hogy a női öltözködés érdemszerző erénygyakorlatul szolgálhat, ha alkalmazkodik a divathoz, az illető személy alkatához és a jó szándékhoz. A hölgyek viseljenek finom és illedelmes ruhákat társadalmi helyzetük és méltóságuk szerint, tartsanak mértéket abban, amit hazájuk szokása szerint viselnek.

Ha így cselekszenek, öltözködésükkel a szerénység erényét gyakorolják, ez határozza majd meg járásukat, állásukat, ruházódásukat és minden külső megnyilvánulásukat. (A fenti beszédből.)

A divat legyen alávetve az erkölcsi elveknek.

A divathoz való alkalmazkodásban is a középuton van az erény. Isten azt kívánja tőletek, hogy tudjátok, a divat nem lehet viselkedésetek legfőbb szabálya. A divat és annak követelményei fölött ott vannak a magasabb és döntőbb irányelvek, a felsőbbrendű és változhatatlan törvények, amelyeket semmi esetre sem szabad feláldozni a tetszés vagy a személy kényére-kedvére, szempontok, amelyek előtt a divat bálványja is meg kell, hogy hajtsa mulandó mindenhatóságát.

Ezeket az elveket hirdeti Isten, az Egyház, a szentek, az észszerűség és a keresztény erkölcs. E törvények határain túl nem hajtanak, nem virulnak liliomok és rózsák, nem ontja illatár a tisztaságot, a szerénységet, a női díszet és tisztességet. Ott csak a rossz uralkodik, a léhaság, a kétértelmű beszéd, a vakmerő hiúság, az öntetszelgés romlott levegője, mely nemcsak az öltözködést, hanem a lelket is megrontja. Ezeket az elveket hirdeti Aquinói Szent Tamás a női öltözködéssel kapcsolatban és kifejti, tanítja, milyen legyen a rendezett szeretet és ragaszkodás. (A fenti beszédből.)

Divat és szerénység.

A divat és a szerénység együtt járjon, együtt haladjon mint két testvér. A latinban a **moda** és a

modestia szavak egy tőből, a **modus** szóból erednek, mely helyes mértéket jelent. Ezen a mértéken kívül és belül nem találhatjuk meg a helyes magatartást. Csakhogy a szérenség ma már nem divat. (Az Actio Catholica leányifjúsága előtt mondott beszéd, 1940 okt. 6-án.)

A lélek érdeke előbbrevaló mint a testé.

Lelkünk java előbbrevaló, mint testünké és saját testünkénél jobban kell szeretnünk felebarátunk lelkét.

Nem látjátok hát, hogy van egy határ, amelyet semmiféle divat nem léphet át, mert ezen a határon túl a divat csak a romlás szülője a magatok és a mások lelkére nézve egyaránt?

Egyik-másik leány talán azt mondja, hogy bizonyos meghatározott öltözködési mód sokkal kényelmesebb

és higiénikusabb. Ha azonban ez az öltözködés súlyos és közvetlen veszéllyel fenyegeti a lélek üdvösségét, bizonyára nem lesz higiénikus lelketek számára. Ilyenkor tehát le kell mondanotok róla. A lélek üdvösségének gondolata avatta hősnőkké a vértanúkat, az Ágneseket és Ceciliákat, ezért túrték szűzi testük bántalmazását és kínzását. Ti pedig, kik testvéreik vagytok a hitben, Krisztus szeretetében, az erény gyakorlásában, nem találnátok meg szívetek mélyén a kellő bátorságot és erőt, hogy feláldozzatok egy kis jóérzést, egy fizikai előnyt lelketek üdvösségének és tisztaságának biztosítására? (A római leányifjúság előtt mondott beszéd, 1941 május 22-én.)

**A felebarát lelkének java fontosabb,
mint az én testemé.**

Ha pedig nincs joga az embernek saját kedvéért veszélyeztetni mások testi épségét, annál kevésbbé szabad kockára tennie a mások üdvöségét, lelki életét. Sokan azt állítják, hogy rájuk a merész divat nem tesz semmiféle rossz hatást, de tudják-e, hogyan hat az ilyesmi mások lelkére? Ki biztosítja őket arról, hogy nem keltenek életre másokban rossz ösztönöket? Ti nem ismeritek alapjában az emberi gyengeséget. Nem tudjátok, milyen romlott vér folyik az emberi természetben Ádám bűnétől ejtett sebből, mennyi a tudatlanság az értelemben, a rosszindulat az akaratban, a tetszésvágy, a gyarlóság, a jó megvetése az érzéki szenvedélyekben. Az ember úgy hajlik a rosszra, mint a viasz. „Látja a jót és helyesli, de a rossz-

szat cselekszi“ mint Ovidius mondja. Ez a súly, mint az ólom, húzza le a mélységbe.

Az elfogadható, tűrhető és elfogadhatatlan divat.

A divatban, a társadalmi szokásokban és formákban vannak elfogadható, tűrhető és teljesen elfogadhatatlan vonások. Katolikus leányok, titeket a hit és a gyakorlati lelkiélet, a finomabb lelkiismeret eligazít majd, hogy megtudjátok különböztetni ezeket a Szentlélek világosságánál, a kegyelem segítségével, az imádsággal és a mi Urunk parancsára mellettetek álló vezetőitek és mestereitek támogatásával. Ha világosan és mélységesen átérzitek kötelességteket, bátrak és őszinték lesztek, kölcsönösen támogatjátok egymást, hogy habozás nélkül, ifjúi buzgóságtok határozott-

ságával teljesíthessétek ezt a feladatot. (A fenti beszédből.)

A Szentatya intézkedései.

A Szent Péter-templom bejáratánál a következő utasítás olvasható, amelynek betartását az ott álló megbízottak szigorúan megkövetelik:

„Rövidujjú vagy átlátszó ruhát vagy rövid harisnyát viselő hölgyeknek a bazilikába belépni szigorúan tilos.“

A Vatikánváros különböző bejáratainál a következő figyelmeztetés olvasható:

„A Szentatya házára való tekintettel és a keresztény erkölcs szabályainak megfelelően a Vatikánvárosban lakó, vagy oda bebocsátott hölgyek harisnyát és illendő ruházatot kötelesek hordani.“

A botrány szomorú következményei.

Joggal mondják sokan, hogy ha egyes keresztény nők csak sejtенék, hogy öltözködésükkel, viselkedésükkel mennyi kísértés, mennyi bukás okozói lesznek, miközben könnyelműségükben oly kevés fontosságot tulajdonítanak az egészségnek, bizonyára megrémülnének felelősségüktől. Mi pedig még ezt is hozzáteszük: Szégyelnétek magatokat, keresztény anyák, ha tudátok, milyen jövőt, mennyi benső szomorúságot, félreértést, kétséget, szégyent készíttek fiaitok és leányaitok számára, midőn helytelenül úgy nevelitek őket, hogy alig fedik be testüket, midőn megfosztjátok őket a szérenség, a szemérem ösztönös érzésétől, mert gyalázatot szereztek önmagatoknak és kárhozatot gyermekeiteknek, akiket Isten bízott rátok, hogy keresztény szellemben nevel-

jétek őket. S amit az anyáknak mondtunk, megismételjük számtalan hívő, jámbor hölgy előtt, akik követik ezt vagy azt a merész divatot és példájukkal egyik-másik ostoba társnőjük szívéből az utolsó tétovázó gondolatot is kiölik, mely eddig visszatartotta őket a számukra lelki romlást hozó divattól. (A fenti beszédből.)

A jóhírű nők rossz példája.

Mindaddig, amíg a szemérmetlen öltözködés a kéteshírű nők szomorú kiváltsága marad és megkülönböztető jelül szolgálhat, senki sem meri követni ezt a példát. Mihelyt azonban minden gyanun felül álló hölgyek jelennek meg ilyen ruházatban, a többieket is elsodorja az ár s ez az ár bizony sokszor a legszörnyűbb szakadékba taszítja őket. (A fenti beszédből.)

Egyes nők lelkiismeretlensége.

Vannak szegény örültek, akik elvesztették önfenntartási ösztönüket, nem érzik a veszélyt és tűzbe vagy vízbe vetik magukat. Így viselkednek egyes női lelkek is, akik becsvágyból, hiúságból megfélemeznek a keresztény szerénységről és okatlanul nekimennek a veszedelemnek, mely megöli tisztaságukat.

Az ilyen nők áldozatul esnek a szemérmetlen divatnak s szinte már az illetlenséget sem veszik észre. A veszélynek még a fogalma is ismeretlen előttük. (A fenti beszédből.)

IV. OLVASMÁNYOK

A könyv hatása.

A könyv hatása időben terjed. Láng, mely hamu alatt parázslík,

vagy fellobban, mint az éjszakai fáklyafény és tüstént elalszik, jótékony vagy romboló. Olykor örökmécs, mely a belépő hívőt figyelmezteti a szent tabernákulumnak és isteni Vendégének közelségére. Máskor viszont vulkán, melynek szörnyű kitörése egész városokat taszít a kétségbeesésbe és a halálba.

Ti szeretitek a kellemes társalgást, a bölcs és vigasztaló szavakat és joggal utáljátok a szitkozódást, káromlást, a trágár beszédet. Keresétek tehát hasonlóképpen a jó könyveket s gyűlöljétek a rosszakat. (A Szentatyának vegyes hallgatóság előtt mondott beszédéből, 1940 július 31-én.)

A jó könyv jótékony befolyása.

Kutassatok emlékeitekben: a legjobbak, a legelhatározóbbak között valószínűleg ott lesz a jó könyv: a

katekizmus, a Szentírás, az Evangélium, a római misekönyv, az egyházközségi Tudósító, Krisztus követése, egyik vagy másik szentnek az élete. Lelki szemeitekkel különösen egyik ilyen könyveteket látjátok legfelül, lehet hogy nem is a legszebbet, a leggazdagabbat, a legtudósabbat, hanem azt, amelynek olvasásánál egy este hirtelen megálltatok, dobogó szívvel, könnyeborult szemmel. S ekkor lelketekbe a Szentlélek láthatatlan hatása alatt mély barázda vágódott s ez a barázda az elmúlt évek kisebb vagy nagyobb eltévelyedései közepette is Istenhez vezető út maradt számotokra. (A fenti beszédből.)

A jó könyv hűsége.

A barát, akinek bölcs tanácsait, jogos szemrehányásait megvetitek, elhagy benneteket. A félredobott

könyv azonban hű marad. Az elhanyagolt, visszautasított könyv mindig kész újra elhalmozni tanításával, üdvös szemrehányásaival, jótanácsai világosságával. Hallgassátok meg tehát tapintatos és egyenes szavát. A szemrehányást nagyon is megérdemlitek, a kötelességet, melyet eszetekbe juttat, rég elfeledtetek már. S különben is hány embernek mondta el már mindezt előtetek! A könyv azonban nem árulja el nevüket s a titeket sem mondja el másoknak. S közben, a hallgatag örökmécs alatt, fölfelé néző szemteken keresztül lelketekbe hatol, int és vigasztal és senkisem hallhatja hangját, csak önnön szívetek. (A fenti beszédből.)

I.

BOLDOGOK A TISZTASZIVŰEK...

A bűnbeesés előtt az első emberpár természetből fogva tiszta volt: tiszta testben és lélekben. Ha gőgjében nem vétkezett volna és megmarad eredeti állapotában, sohasem tudta volna meg, hogy mi a tisztaság. Mint ahogy a látó ember, aki sohasem találkozott vakkal, nem ismeri a vakság fogalmát. A tisztaság természetes, magától értetődő dolog, életigenlés. Az ellenkezője, a tisztátalanság, az erkölcstelenség, voltaképpen nem is kézzelfogható valóság, hanem hiány: a tisztaság hiánya. Aki tisztátalan, abból hiányzik az erkölcs. Olyan, ez, mint ha valami féreg, vagy más titkos

erő kiszívna a növényből az éltető nedveket. Kezdetben nem látunk semmi változást, de lassankint el-sorvad a szegény fa vagy virág. Az emberi lélek pedig minden virágnál kényesebb, hasonlíthatatlanul finomabb.

A tisztaság, az erkölcs a legtöbb ember szemében egyenlő a nemi tisztasággal és erkölccsel. Holott ez csak részletkérdés. A lélek Istené s mindaz, ami távoltage Tőle, ami válaszfalat emel, vagy akár csak lehelletnyi fátyolt von Isten és a lélek közé, megtöri makulátlan tisztaságát. Nem csupán a súlyos bűn választ el az Úrtól. Elég a bocsánatos bűn, sőt annál is kevesebb: a szokásos hiba, a túlzott ragaszkodás ahhoz, ami nem Isten, ami legjobb esetben csak eszköz, a test vagy a lélek szabad kibontakozásának eszköze. Ha pedig az eszköz céllá lép elő, elhomályosul a

lélekben az igazi cél, az egyetlen szükséges. Nem érzi, nem látja, nem éli át tisztán, hogy az élet lényege a kicsinyes ragaszkodásokon felül van és beleolvad az örökkévalóságba.

Boldogok a tisztaszívűek... Nemcsak odaát, az örökéletben, Isten örök birtoklásában boldogok, hanem már itt a földön is. Mert már itt is egyesülnek Vele, már itt megkezdik örökkévalóságukat. És lehull róluk a ragaszkodás fájdalmának szörnyű nyüge. A kétségbeesés, a lélekzet-elállító gyötrellem oka mindig valamiféle ragaszkodás. Az ember szenved, mert elveszti vagyonát, vagy szeretteit, vagy kényelmét és jólétét. És ha ezek mindennél fontosabbak számára, akkor elviselhetetlenül szenved, hiszen nincs, ami kárpótolja. Az Istennel egyesült lélek is szenved, de szépen szenved. És a szenvedés sem fosztja meg

belső békéjétől, boldogságától, amit csak Isten adhat meg.

A tisztaság tehát belső függetlenség. Elszakítja a láthatatlan, de annál erősebb szálakat, melyek a világ dolgaihoz, az emberekhez, tulajdon testünkhöz kötnek bennünket. És amint egy ilyen vékony szál elszakad, szabad végével odacsomózik az Istenbe kötött életfonalhoz.

1. A tisztaság függetlenné tesz a világ dolgaitól.

Az olyan leányból, akinek lelke nem rabja a földi dolgoknak, aki megszerezte belső függetlenségét, valami csodálatos fény, a mélységes, lényeges tisztaság fénye árad. Hiszen éppen abban mutatkozik meg az ember méltósága, hogy valóban ura a teremtésnek, nem pedig szolgája, hogy állásfoglalása a világ dolgaival és értékeivel szemben tel-

jesen megfelel a Teremtő elképzelésének. Az igazi érettség és tisztaság ismertetőjele az, ha tiszták vagyunk a földi kötöttségtől, nem függünk a világ dolgaitól, javaitól.

A napokban megdöbbentő élességgel állt előm ez a probléma. Éreztem, hogy ez a példa egész életemre figyelmeztetés lesz számomra s azért most leírom, ítélik meg mások is az esetet. Háború van s ilyenkor az emberek intenzívebben élik át minden ösztönüket. Döntő, létüket fenyegető helyzetek elé kerülnek s választaniok kell. Nem lehet kiegyezni. — Légiriadó volt. Napsugaras őszi nap, nyugalmas vasárnap, az ebéd vígan rotyogott a gáztűzhelyen, a család pedig már élénken érdeklődött, hogy mi lesz a „menü“. Egyszerre könyörtelenül éles, vijjogó szirénahang... mindenki felugrik. Gyorsan, elő az élelmiszeres táskával, a szükséges ru-

hanemüvel, az előkészített iratokkal... Már rajtunk a kabát, kalap, kezünkben a táska... Indulás az óvóhelyre. Hát Márta hol van? Márta nálunk lakik az egyik utcai szobában. Élénk, rokonszenves, okos teremtés. A nagy kapkodásban észre sem vettük, hogy nem tartott velünk. De most már késő, nem fordulhatunk vissza. És bizonyára úgymint megjelenik majd néhány perc múlva. — Egy óra hosszat ültünk az óvóhelyen. Azután megszólalt a várvavárt hosszú egyenletes hang. Vissza a lakásba. Otthon benyitok Márta szobájába. Ott ül a diványon, ölében rajongva szeretett kiskutyája. „Márta, miért nem jöttél le az óvóhelyre?” — „Azért, mert nem akartam itt hagyni a kutyámat. Kutyát nem szabad az óvóhelyre vinni, ha pedig ő elpusztul, én sem akarok tovább élni. Ez az egyetlen lény, akit szeretek. És különben is...

Itt vannak a ruháim, a kalapjaim a szekrényben, meg a bundám, az ékszereim, minden értékem. Ha ez elvesz, vége az életemnek. Akár öngyilkos is lehetek. Minek mentsem hát az életemet?...

Még sok ilyen példával szolgálhatnék. Mennyire fájhat a mi Urunk szerető Szívének az ilyen lelkület! És milyen szerencsétlen az ilyen leánylélek! Milyen borzalmas lehet az, ha valaki csak a ruhákat, az ékszereket, a pénzt, a kiskutyát tudja szeretni, ha ez jelenti a célt! Mi talán, sőt bizonyosan nem ragaszkodunk ennyire földi javainkhoz, hiszen lelki életet élünk, de vajjon egészen tiszta-e a lelkünk? Könnyen le tudunk-e mondani arról, ami nem fontos, másodlagos, eszközérték? Nagyon veszedelmes dolog ez. Semmit sem szabad rendetlenül szeretnünk. Még a szellemi dolgokat, tanulmányainkat, a tudo-

mányt, a művészetet sem. Mindezek csak lépcsőfokok fölfelé. Ha Isten segítségével egyszer eljutunk örök hazánkba, ott felette állunk majd minden földi értéknek, azoknak is, amelyeket nagyon sokra tartottunk életünkben. Egész leány- és asszonyéletünk összhangja függ attól, hogy miképpen értékeljük a teremtett dolgokat. Gondoljunk Mária és Márta esetére. „Csak egy a szükséges.“

2. A tisztaság függetlenné tesz az emberi kötöttségtől.

A teremtett lények legtökéletesebbje az ember. Az ember szerete, ragaszkodása ösztönösen fordul embertársa felé. Hasonló a hasonlónak örül... És Isten is akarja ezt a kapcsolatot, ő maga is példát adott rá földi életében. Mennyire szerette Édesanyját, tanítványait, a betániaiakat, a bűnösöket! És meg is pa-

rancsolta, hogy szeressük felebarátunkat, mint önmagunkat. Sőt csodálatos példabeszédet mondott az irgalmas szamaritánusról. A tiszta emberszeretet csodálatosan szép: az isteni szeretet tükröződése. „Szeresétek egymást, amint én szerettelek titeket.“ És örök üdvösségünket attól teszi függővé, hogy hogyan bánunk a „legkisebbel“.

És mégis, — emberszeretetünk is jelenthet veszélyt. Van olyan szeretet is, amelyet Isten nem hagy jóvá, amely eltávolít, sőt elszakít bennünket Tőle. Csaknem minden leány átélte serdülő korában a túlságos rajongás nyomorúságát tanárnőért vagy más eszményképért. Utólag nevetünk rajta, pedig akkor nagyon sokat szenvedtünk. Mert a rendetlen szeretet bilincsekbe vert s mintha ólomból lett volna a lelkünk, lehúzott a földre, elvette nyugalunkat, békénket, nem tudtunk

igazán imádkozni. És a túlzott érzékenység, a féltékeny indulatok, a terméketlen ábrándozások — elfelejtettük már őket?

A serdülőkor esztelen rajongása után rendszerint beköszönt a leány életébe az első nagy barátság. Megtalálja a rokon leánylelket, akivel megoszthatja örömeit, fájdalmait, terveit. Együtt vészeli át kisebb botlásait, „örök hűséget“ fogadnak egymásnak. Az ilyen barátság olykor nagyon szép, kiegyensúlyozott, egy életre szóló kapcsolat. Az érzékenyebb idegrendszerűekben azonban valóságos kötöttséggé válik. És sokszor nem csupán a léleknek, de az érzelmeknek, az érzékeknek is nagy szerep jut benne. A leánylélek elhidegül családjától, élesen bírálja hozzátartozóit, eltávolodik Istentől, minden gondolatát, egész képzeletét barátnője foglalkoztatja.

Néhány évvel ezelőtt történt. Aldozőcsütörtök volt, azonkívül május, sütött a nap, kéken ragyogott az ég. Nagyon jó kedvünk volt. Többen elhatároztuk, hogy az Angolkisasszonyok templomába megyünk májusi ájtatosságra. Egyik legkiválóbb szónokunk, igazi lelki ember beszélt aznap a Szűzanyáról, a Mennybemenetelről, a Szentlékvárásról. Csilingelő leányhangok énekelték a kórusról a lorettói litániát. Áldás az Oltáriszentséggel, boldog leborulás, mélységes hódolat a titok előtt. Mellettem egyik leánytársam térdel. Együtt jöttünk a villamoson és beszélgettünk. Margit, — így hívták a leányt — egész úton áradozott. Legjobb barátnőjéről beszélt, Kláriról. Klári rendkívül intelligens, józan, életrevaló leány. Sok tekintetben Margit ellentéte. Szinte csodálatos, hogyan tudott megbarátkozni ezzel a csupa ideg,

túlérzékeny, rajongó teremtéssel. Klári nem rajongott Margitért, inkább szerette és sajnálta. Pedagógiai ösztönével nevelni, irányítani próbálta. Hadd edződjék már meg egy kissé, hadd vesse le túlságosan tapadó, indaszerű lényét! Margit azonban másképp látta a dolgokat. Számára Klári is csak „rajongás tárgya“ lehetett. Valósággal „imádtá“ szőke haját, szép arcát, alakját, kedves, humoros beszédét, okosságát, szívjóságát. Margit menthetetlen volt. A templomba menet a vilamoson is egyre azt hajtogatta, hogy Klári bizonyára ott lesz az átlatosságon, hogy utána hazakísérheti, vele lehet talán egész este. És ez a legfontosabb. Amint a templomba léptünk, futólag térdelhajtott és szemével azonnal keresgélnek kezdett. A páter a szószékre lépett, telt-múlt az idő. Klári pedig nem jött. Amint utólag megtudtam, vá-

ratlan kedves vendég érkezése tartotta vissza. Margit arca egyre borúsabb lett. A beszéd folyamán egyre izgett-mozgott, sőt többször szólt is hozzám, aggódva kérdezte, hogy mi lehet Kláriver. Végre megkezdődött az ájtatosság is. Az isteni Fogoly előkerült börtönéből. Letérdeltünk. Minden szem a hófehér Ostyára tapadt. De Margit nem bírta már tovább. Nem látta az oltárt és rajta Istenét, nem törődött semmivel. Felugrott, keresztülfurakodott a tömött sorokban térdelő emberek között és ki a templomból! Másnap megtudtam Kláritól, hogy csapzottan, kifulladásra érkezett meg hozzájuk és rettenetes szemrehánvásokkal halmozta el barátnőjét, amiért ennyire próbára tette az idegeit...

Ez az eset természetesen nem általános tünet, hanem kivétel. De amit bizonyít, az kisebb-nagyobb mértékben minden olyan lánynál

bekövetkezik, aki nem kapcsolódik lelkének minden szálával Istenhez. Az emberi lélek nagyon könnyen tapad mindenhez és ha nem vigyáz, nem fejt ki ellenállást, ha nincs, aki figyelmeztesse, áldozatul esik rabságának. Nincs szörnyűbb kényszer, mint az emberi kötöttség. Elrabolja a lélek nyugalmát, egyensúlyát, munkaképtelenné, részvétlenné teszi mások bajaival szemben. Elveszi a szív békéjét, természetes és természetfölötti boldogságát. És éppen a legjobbakat fenyegeti leginkább ez a veszedelem. A könnyelmű, felületes gondolkodású leányok virágról-virágra röpködnek, mint a lepkék, semmi sem hatol szívük mélyére, minden a felszínen marad. De az érzékenyek, a mélyek, a hűségesek, a százszázalékosak szenvednek és gyötrődnek, ha rajongásuk tárgya nem részesíti őket hasonló viszontszeretben. A legnagyobb kár

azonban az, hogy az ilyen lelkiállapot elsekélyesíti a lelki életet, falként emelkedik Isten és ember között. Isten csak abban a szívben lakik, amely üres és kész az Ő befogadására. Csak azt a lelket segíti előbbre a szentség útján, amely természetes emberi kapcsolatait mindenben aláveti az Ő uralmának. Nehéz dolog ez! A „tisztulás útján“ nem csupán a bűnöktől kell szabadulni, hanem a ragaszkodásoktól, a túlságos vágyaktól, kötöttségektől is.

A leány életében azonban nem az eszményért való rajongás, a baráti szeretet játssza a legnagyobb szerepet, hanem a másnemű lény vonzása, a szerelem. Nem minden leánynál köszönt be a „nagy érzés“, hiszen adódnak más hivatások is, de ez aránylag ritka eset. Erről a tárgyról tisztán lelki szempontból is köteteket lehetne írni, hiszen rendkívül sokoldalú és gazdag téma. Itt,

ebben a fejezetben pusztán a lelki kötöttség szemszögéből akarjuk nézni a dolgot. — Talán éppen, mert a legnagyobb földi érzés a szerelem, talán éppen, mert oly termékenyítően hat a lélekre, nagy veszélyeket is rejt magában. Egy bölcs jezsuita Atya mondta egyszer egy női lelkigyakorlaton, hogy a szeretet, a szerelem olyan, mint a tűz. Van pusztító, emésztő tűz. Ha például a szalón közepén rakunk szabad tüzet, áldozatul esnek szőnyegek, bútoraink, műtárgyaink, házuk, még talán életünk is. De ha ugyanezt a tüzet a kályhában, a kandallóban gyújtjuk meg, hideg téli napokon boldogan ül a család a pattogó fahasábok körül, élvezzi a finom enyhe meleget. A szerelem is, ha kívül lobog a családi élet kályháján. pusztító, emésztő hatalom, tönkreteszi testünket-lelkünket. A családi élet kandallójában azon-

ban erősítő, éltető erővé lesz. Van azután, — mondta az atya — egy finomabb tűz, egy szellemibb égési folyamat is: a lassú égés, mely a test sejtjeiben megy végbe. Ennek még hamuja sincs, mint a kályhában elégő fának, nem lobog és nem éget, csak fejleszt és éltet. Ehhez hasonló, csak más síkon, a szent szeretet, az Isten felé törekvő szeretet.

A szerelem, még a törvényes, istenáldotta szerelem is nagy kötöttség. Ez szükségszerű tény, hiszen, ha két ember egy egész életre egymás mellé áll, a lehető legteljesebben egygyéolvad, egymásért él. És ezt a kapcsolatot mégis egyensúlyban kell tartani az emberi lélek mindenkori szabadságával. A lélekre végső fokon csak Istennek van joga és az a lény, akit ezt elfelejti, sohasem lehet igazán boldog, még ú. n. boldog házasságában sem.

Egy borongós novemberi vasárnap délután kellemes baráti társaságban voltam. Kellemes, színes társalgás folyt, persze minden időszerű kérdés szőnyegre került. Azután áttértünk a kevésbbé időszerűekre, az örök problémákra. Férfiak és nők, idősebbek és fiatalabbak egyaránt elmondták véleményüket, tapasztalataikat a házasságról. Az egyik középkorú hölgy, aki köztudomásúan eszményi házaseletet élt, egyszerre csak megszólalt: „Én csak a férjem mellett tudom elképzelni az életemet. Máskülönben semmi értelme sincs az egésznek.“ — „Nos, mit tennél, ha férjed történetesen meghalna? Halandó emberek vagyunk, nem tudhatjuk, mikor üt az utolsó óra.“ — „Ha a férjem meghalna, én is megölném magam! — hangzott a válasz. — Nem akarok egy percig sem nélküle élni!“ — Általános megdöbbent csend fogad-

ta a kijelentést. És persze megindult a vita. De hiszen ez már nem is érdekes. Legfeljebb annyiból, hogy az ellenérvek felhozói nem természetfölötti szempontból, az örök élet szemszögéből tiltakoztak, hanem csakis a józan ész nevében. És amikor halkán szóba hoztam ezt a témát is, mindenki a vállát vonogatta. Hogy viszontlátjuk majd egymást „odaát”? Ez olyan távoli és annyira bizonytalan remény — mondták legtöbben.

Homálybaborult lelkek ezek. Nem éri őket a megváltás drága napsugara, a kegyelem verőfénye. És szerencsétlenek már itt a földön is. És azután?...

A tiszta leánylélek, női lélek helyesen lát mindent, Isten értékrendjét fogadja el világnézete alapjául. És a gyakorlatban is megvalósítja a keresztény eszmét. Tudja, hogy minden emberi szeretet, minden

földi kapcsolat jó és szent lehet, ha Isten szándékai szerint, az Ő akarátába simulva fogadja lelkébe, ha mindig és mindenben Isten az első és minden egyéb csak ennek alárendelt eszköz. Máskülönben elhomályosodik a lélek tiszta tükre és nem Istenünk vonásait, hanem a kusza emberi arcokat veri vissza. A lélek békéje, egyensúlya pedig elveszett. Voltaképpen nagyon egyszerűvé válik minden, ha életünknek minden szála egy középpont felé tart. Ez a középpont az Udvözítő és az Ő akarata. De ha ezeket a szálakat elszakítják az Isten és ember közé befurakodó illetéktelen kezek és hamis fényforrások felé irányítják, összezavarodik ítéletünk. Küzdeni kell a tisztaságért, mert nagy ára van! Nem könnyű dolog megőrizni. De harcolni kell érte, mert különben elveszítjük önmagunkat és lemondunk a legnagyobb

boldogságról, amit ember elnyerhet: a tiszta lelkiismeret, a lelki béke megnyugvásáról. És érdemes küzdeni! A sok vajúdas, a sok küzdelem gyümölcse az új ember.

3. A tisztaság függetlenné tesz a test uralmától.

Az ember szívében állandó harc dúl, minden háborúnál elkeseredettebb, döntőbb, végzetesebb küzdelem: harc a test és a lélek között az egyeduralomért. Így folyik ez az eredeti bűn óta és nem szűnik meg az utolsó ítélet napjáig. Az eredeti bűn alapjában megingatta az ember lelki egyensúlyát. Krisztus megváltói halála, a megszentelő kegyelem helyreállította ugyan a test és a lélek viszonyát, de csak annyira, hogy küzdeni kell, együtt kell működni a kegyelemmel a lélek uralmáért.

A test, az ösztönélet, már kora gyermekségünktől kezdve igája alá akar hajtani mindannyiunkat. Menynyi jószándékot pusztít ki a gyermekből az ingyenség, a torkosság, a kényelmesség, a lustaság. Jó, ha már a gyermek megtanulja, hogy ha kell, ellenszegüljön saját vágyainak. Ezért megbocsáthatatlan az olyan szülők könnyelműsége, akik „szeretetből“ a gyermek minden kívánságát, még az eszteleneket is, teljesítik. A gyermeknek tudnia kell, mi a lemondás, az önmegtartóztatás, a kötelesség, az áldozat.

Ismerek egy leányt, aki egész életének ferdeségét, szerencsétlenségét hibás nevelésének köszönhet. Gyermekkorában mindent megkapott jó módú szüleitől, amit csak megkívánt. Nagy leány volt, amikor először ült villamosra. Addig mindig autón járt. Ha azt mondta valamire, hogy szép vagy finom, máris

ővé volt az a tárgy. Asztaluk roskadásig tömve volt válogatott ingyencségekkel, déligyümölccsel. Kilószámra kapta a legfinomabb csokoládét. Úgy öltözködött, mint egy kis hercegnő. Ha a legcsekélyebb baja volt, megháromszorozták a kényeztetést, a dédelgetést. Csak gazdag emberekkel barátkozott, akik lépést tudtak tartani fényűző életmódjával. Amint letette az érettségét, apja hirtelen tönkrement. Egyik napról a másikra szürke kispolgárok lettek. A tizennyolc éves leány akkor készült bálókra, mulatságokra, csodás ruhákra, ékszerekre. Egyszeriben le kellett mondania mindenről. A gyönyörű villából háromszobás lakásba költöztek, végeszakadt a fényűzésnek. A csapás váratlanul érte ezt az elbódult lelket. Nem tudott beletörődni helyzetébe. Tovább erőltette a megszokott életmódot. Apja gyengeségében nem

tudta megtagadni kívánságait és meg nem engedett eszközökhöz folyamodott, hogy pénzt szerezzen. Egy júniusi napon börtönbe került a szerencsétlen ember. Leánya akkor már menyasszony volt, vőlegénye hozzá hasonlóan könnyelmű, elkényeztetett fiú. Az apa szerencsétlensége csodálatosképpen nem akadályozta a házasságot, bár mindenki azt hitte, hogy a fiatalember ezek után nem lesz hajlandó oltár elé vezetni jegyesét. Pedig sokkal helyesebb lett volna, ha valóban visszalép. A két önző, elkényeztetett „gyerek“ az első szalmaláng, az érzéki szerelem kilobbanása után engesztelhetetlen gyűlölettel fordult egymással szembe. Mindegyik azt kívánta, hogy a másik engedjen, az legyen gyengéd, figyelmes, alkalmazkodó. Egymás szemére vetették anyagi helyzetük tarthatatlanságát. Szegények voltak, de igényeiket

nem tudták lefokozni. A gyűlölet végül kirobbanásra vezetett és néhány hónapi szerencsétlen házasság után elváltak. Most mindketten boldogtalanok. Egyházi házasságot kötöttek, de házasságuk felbonthatatlanságáról nem akarnak tudomást venni. Még csekély dolgokban sem tagadták meg magukat, hogy lennének hát képesek egy egész élet feláldozására? A polgári válóper befejeződött s a fiatalasszony máris szemet vetett valakire, aki talán ki tudja majd elégíteni évek óta kényszerűen elnyomott vágyait. Gondolkozzunk csak, mi lesz ennek a léleknek a sorsa? Hogyan talál vissza Istenéhez, akit voltaképpen mindig csak felszínesen tisztelt.

A bűn, a kicsapongás, a kíméletlen birtokolási vágy mind-mind a fékezetlen érzékiségből nő naggyá és terebélyessé. Pedig Isten éppen a leánynak finom érzéket adott a

tiszta s magasabbrendű életre. A leány hivatása, hogy elsősorban önmagában, de jövődő férjében és gyermekeiben is kifejlessze a lélek elsőségének természetes igényét. A leány tisztaságának, lelki érintetlenségének, önuralmának legcsodálatosabb virága a szüzesség. Ez a csodálatos kincs, amelyet a kereszténység emelt oly magas polcra, a leány gyenge törékeny kezében, szívében nyugszik. Olyan nagy dolog ez, hogy minden erejével, energiájával védenie kell a minden oldalról fenyegető ellenséges hatalmakkal szemben. Az ima, a kegyelmi élet legyenek leghatásosabb fegyverei.

4. Gondolkozzál tisztán.

A nemi érés korszakában jelentkeznek azok az erők, melyeket Isten adott az embernek, hogy a te-

remtés részesévé tegye. Ez az ösztön az élet legnagyobb, legcsodálatosabb természetes záloga. De éppen mivel oly nagy, oly döntő feladatok várnak rá, nagy hatalma van az ember fölött. Ezért éppen ebben nyilvánul meg legveszedelmesebb módon az eredeti bűn okozta zavar test és lélek között. A nemi tisztaságért vívott küzdelmünket azonban sajnos nagyon megnehezítettük azzal, hogy az ifjú embert bizonytalanságban hagytuk a feladat nagyságát illetően és nem adtunk megfelelő fegyvert a kezébe. Pedig ez a harc sohasem lehet elég komoly. A tisztaság összeomlásának háromszoros és rendkívül végzetes következménye van. **Feláldozza a lélek uralmát az érzékiség fölött, feláldozza a személyiség méltóságát. Megszentségteleníti természetfölötti hasonlóságunkat Istenhez. Mindenekelőtt pedig foltot ejt lelkünkön s**

ez a szenny rombadönti lelki életünk várát.

Isten a nőnek különös érzéket és erőt adott a nemi tisztaság eszményi megvalósítására, mert a nő az élet hordozója és őrzője. Minden felelősséget érző fiatal leány gondoljon komolyan jövőendő nagy feladatára s a megszentelő kegyelemmel együtt őrizze meg érintetlen tisztaságát.

A feltétlen lelki tisztaság a gondolkodásnál kezdődik. A tiszta gondolkodás még nem jelent tudatlanságot. A fiatal leány aki látja a világ csábító javait, gyönyörűségeit, ne csukja le szemét, sőt ellenkezőleg, nyissa ki minél nagyobbra, dörzsölje meg jól, hogy meg tudja különböztetni az igazi értéket a látzatértéktől.

Tisztátalan és bűnös az ember gondolkodása 1. ha tudva és akarva szükségtelenül időz gondolatban

olyan dolgoknál, amelyek súlyosan bűnös cselekedet vagy kívánság veszélyét jelentik számára; 2. ha akarva olyan gondolatokba és képzeletekbe merül, amelyek tisztátalan gerjedelmeket okoznak; 3. ha tudva és akarva kíván súlyos bűnt elkövetni; 4. ha örvend a tisztaság elleni súlyos bűnnek.

Fontos, hogy tudjuk, mi bűn és mi nem, mit szabad gondolnunk és mit nem. A komoly tudásvágy nem bűn, azt Isten maga helyezte lelkünkbe. Csak arra kell vigyázni, hogy a tudásvágy ne fajuljon érzéki kíváncsisággá. A serdülő leánynak joga van a felvilágosításra az élet legelemibb kérdéseiben s a szülők, a nevelők, a lelkivezetők kötelessége, hogy ezt a felvilágosítást alkalmas módon megadják. Mert ha megtagadják tőle, természetes, hogy másutt fogja keresni és kérdés, hogy tiszta víz helyett nem kap-e

szennyeset, bölcs útbaigazás, megnyugtató helyett lelki mérget.

Nagyon sok tapintat, bölcsesség, hozzáértés kell az erkölcsi neveléshez. Ne essünk túlzásba! Ne zárjuk el gyermekünket teljesen a világ hatásától, mert akkor előbb-utóbb áldozatául esik tudatlanságának, tapasztalatlanságának. És mégis, válogassuk meg olvasmányait, szórakozásait, társaságát, vigyázzunk tulajdon viselkedésünkre, beszédünkre, gondolkodásunkra. A felnőtt leány már önnevelés formájában folytathatja a nevelők művét. Meg kell értenie, hogy tisztasága mindennél fontosabb és inkább mondjon le bizonyos könyvek olvasásáról, szindarabok, filmek megtekintéséről, egyes érdekes emberek barátságáról, mintsem lelke nyugalmaról. De ez a magatartás ne legyen kényszer, hanem fakadjon igazi belső meggyőződésből.

Az kétségtelen, hogy ma rettenetesen nehéz gondolkodásunkat egészen tisztán megőrizni. Minden, ami körülöttünk van, szinte harsogva hirdeti az érzékiséget, a test uralmát. Ha végigmegyünk a főváros, vagy akár a vidéki városok forgalmasabb utcáin, állandóan lesütött szemmel kellene járnunk. A kirakatok, plakátok, az emberek megjelenése, külseje, viselkedése, a modern élet minden megnyilvánulása arcul csapja jobbik énjünket. Elsősorban úgyszólván lehetetlenné teszi a magunkba merülést, a nyugodt megfontolást. Sürgető, kapkodó iramával lehengerli a lelket. Jóformán ítéletet sem alkothatunk magunknak a dolgokról, annyira lenyűgöző tömegben, olyan ellentmondást nem tűrő alakban közelednek felénk. Próbálj csak gondolkozni ezen!

Ha munkahelyedre mégy, többnyire olyan emberekkel vagy össze-

zárva, akik az élet árnyékos oldalát keresik. Kolléganőd belép a hivatalba, a gyárba térden felül érő, többnyire feltűnő ruhában, csillogtatja hamis eleganciáját. Előveszi puderdobozát, rúzsrudacskáját. Kollégáid nyeglén köszönnek és esetleg esti szórakozásra hívnak meg kettesben. A fölöttesek is sokszor engednek meg maguknak bizalmaskodó szavakat, sőt olykor többet is. Ha szabad vagy és szórakozni vágyol, moziba mégy. Azt hiszem, szükségtelen, hogy külön ecseteljük a mai filmek sivárságát, tartalmatlanságát, sőt romboló hatását. Színházba is csak akkor érdemes menni, ha klasszikus darabot adnak. A modern irodalom nincs híján a gyöngyszemeknek, de ezek a gyöngyök nagy szemétdombból keresendők ki. És ilyenformán bizony nehéz tisztán tartani kezünket. Az ú. n. társaság, laposabb, mint vala-

ha. És még szerencse, ha csupán lapos. Mert lehet, sőt könnyen lehet rossz szellemű is. Nem is vesszük észre, hogyan változunk meg környezetünk hatása alatt. Először világnézetünk kezd inogni. Hisz oly meggyőzően érvelnek! És lám a gyakorlatban is igazolják állításukat! Mennyivel könnyebb az ő életük! Nem fészélyezi őket vallás, keresztény erkölcs, hagyomány, nem kívánnak lelki karriert befutni, csak földi, könnyen megszerezhető javakra vágynak. Így azután lassankint egészen átalakulunk, gondolkodásunk megfertőződik. A gondolkodás pedig döntően befolyásolja egész magatartásunkat. Ideig-óráig még ellenáll bennünk valami nehezen legyőzhető és talán meg sem határozható hang, de az is egyre halkabb lesz és végül megadja magát. Igen, hát ezért kell néha áldozatot hozni, lemondani olykor tár-

saságbeli sikerekről, pillanatnyi szó-
rakozásról, kényelemről, kíváncsisá-
gunk kielégítéséről. Túl sokat koc-
káztatunk és nem kapjuk meg az
ellenértéket!

5. Beszéded is legyen tiszta!

A fiatal leány legyen tiszta beszé-
dében is. Sohase beszéljen durván
vagy léhán a nemi élet dolgairól,
ne is vegyen részt mások könnyel-
mű társalgásában. A katolikus le-
ánynak ne imponáljon munkatársai
vagy iskolatársai léhasága, gondol-
jon arra, hogy ez nem csupán ke-
resztényi, de leányi és női méltósá-
gát is sárba tiporja. Ha beszélnie
kell erről a kérdésről, tegye azt fi-
nom természetességgel, keresztényi
biztonsággal, nemes egyszerűséggel.

A következetesség persze ezen a
téren is áldozatba kerül. Ismertem
egy leányt, nagyon finom, bájos te-

remtés volt, nem is nagyon illett abba a környezetbe, arra a munkahelyre, ahol dolgoznia kellett. Munkatársai tipikus mai figurák, elég becsületesek, jószándékúak, de nyeglék és felszínesek. Uzsonnaszünetben rendszerint élénk társalgás folyt az irodában. Akkoriban a politika nem játszott még olyan nagy szerepet a magánemberek életében, mint ma; nem volt még háború. Így azután ez az egész szokásos és kiadós beszélgetési tárgy nem szerepelt még. Miről beszéljenek hát? A fiúk sikamlós vicceket, történeteket adtak elő. Ezen „persze“ senkinek sem jutott volna eszébe megbotráncozni. Csak hősnőnk tiltakozott. Nem kiáltott rá felháborodott hangon a „bűnösre“, csak annyit mondott kedvesen, finoman: „Nézzé, kedves kollégám, maga igazán szellemes ember. Csak szeretném, ha más témán csillogtatná képességeit.

Ha ilyen vicceket mond, lehet, hogy nem a maga szellemességén mulatnak a kolléganők, hanem a kétértelműségen.“ Ez hatott. Hiúságánál fogta meg a fiatalembert. Persze azért mindenki tudta, hogy mi volt a leány szándéka, miért szólalt fel. Lassankint mindenki tudomásul vette, hogy előtte nem folytathat léha társalgást. Többször előfordult, hogy mikor belépett a szobába, a bennlévők hirtelen elhallgattak. Az is megtörtént, hogy valamelyik újonc mégis az ő jelenlétében fogott bele valami sikamlós történet elmondásába, de ilyenkor egyszerre több hang kiáltotta: „Margitka előtt nem szabad ilyen vicceket mesélni!“ És tiszteletben tartották kívánságát. Hovatovább a többiek is leszoktak a durva tréfákról, mert belátták, hogy méltatlan hozzájuk az ilyesmi. Ez is apostolkodás!

6. Élj tisztán!

Ha a leány gondolkodása, vágyai mentek a helytelen rajongástól, kööttségtől, ragaszkodástól, akkor élete is az lesz. Az ilyen életben igazán megvalósul az áhított „függetlenség“. Az ilyen ember megáll önmagában, lelkiismeretének biztonságában. És aki tisztán és nemesen gondolkodik a nemi életről, az szent tisztaságban tartja, megbecsüli testét, melyre oly nagy feladatok várnak.

Nem annyira a hatodik parancs súlyos megszegéséről van itt szó, hiszen ez katolikus leánynál aránylag ritka dolog és különben is annyira egyértelműen bűn, hogy ezt senkinek sem kell külön magyarázni. Ezidáig csak két emberrel találkoztam életemben, egy férfival és egy nővel, akik katolikus voltuk, sőt hangsúlyozottan katolikus vol-

tuk ellenére is azt állították, hogy a hatodik parancsot nem tartják magukra nézve érvényesnek, az már „elavult” dolog. Különösképen a többi parancsokról elismerték, hogy örökérvényűek. Azokat bizonyára sokkal könnyebb volt betartaniok, azért vélekedtek így.

Általánosságban azonban a hívő katolikus embernek nincs kétsége ebben az irányban. Nem is ettől kell elsősorban óvakodnia a katolikus leánynak. Hiszen mire idáig eljut, hosszú utat kell megtennie. És éppen erről az útról van szó. Egy bencés tanár úr mondta el egyik lelkigyakorlatunkon a következő hasonlatot. X. úr a trópuson nyugodtan dolgozik a szobájában. Íróasztalánál ül. Forró nyár van, nyitva hagy ajtót, ablakot. Elmerül munkájában. Az ablakon át egyszer csak zümmögő szúnyog száll be a szobába. Ha a szoba lakója érzékeny fü-

lú ember, meghallja az apró zajt és lecsap a kellemetlen kis rovarra. Ha viszont nagyon elmerül a munkában vagy nincs olyan jó hallása, a szúnyog letelepszik kezére és beleszúr. Akkor persze már késő. De hát nem olyan nagy baj, csak egy kis szúnyogcsípés. Egy ideig visket, de ha nem dörzsölik, hamar elmúlik. Alig folytatja munkáját, a nyitott ajtón át besompolyog kutyája és egyenesen a kamra felé oson, ahol gazdája a húst tartja. Most már valószínűbb, hogy az íróasztalnál ülő ember meghallja, vagy egyéb módon érzékeli a betolakodót. Mert ha nem, aznap nincs vacsorája, sőt esetleg nagyobb kár is éri. Végül az ablakon át hirtelen tigris ugrik be a szobába. Ugye most már egészen bizonyos, hogy X. úr felugrik íróasztalától és védekezni próbál. Persze attól függ minden, hogy van-e pisztoly a kezeügyében és hogyan

tud vele bánni. Mert ha nem sikerül az első lövés, menthetetlenül zsákmánya lesz a vérszomjas bestiának. A szúnyog az egészen kis kihágást, a jelentéktelen engedményeket jelképezi, melyek még nem sértik komolyabban a tisztaságot, a kutya a bocsánatos bűnöket, a tigris a halálos bűnt. A finom érzékű, éber lelkiismeretű leány már a szúnyogzűmmögést is meghallja és védekezik, a durvább lelkületű esetleg még a kutya lépteit sem hallja és engedi, hogy a bocsánatos bűn megfossa hamvas szépségétől és a segítő kegyelemtől, amelynek híján oly könnyen fenyegeti a teljes bukás. A tigrist persze már mindenki észreveszi, csak kérdés, hogy tud-e akkor már eredményesen védekezni. Ugye sokkal jobb lett volna becsukni az ajtót és az ablakot, még akkor is, ha ez pillanatnyilag egy kis kényelmetlenséget jelentett volna.

Ha tisztán akarsz élni, ne tarts semmit sem csekélységnek, jelentéktelennek. Ne légy aggályos, csak óvatos és kerüld a bűnalkalmat! Senki sem ismeri önmagát, ellenálló képességét, önuralma határait. És nem egyszerre, egy csapásra bukunk el végzetesen. Lassan kopik el lelkünkben a zár. Ezt a kopást kell megakadályoznunk. Mi a tisztaság megőrzésének legbiztosabb eszköze? Az imaélet, a kegyelmi élet, a szentségek gyakori vétele, a gyakori szentgyónás és szentáldozás. A „szűzeket nevelő bor“ és az „élet kenyere“ megóvjá tisztaságunkat és lelkünk természetfölötti életét.

7. Aggályosság és álszemérem.

A tisztaság elleni pusztá kísértés nem bűn. Az érett ember tudja ezt, tudja, hogy ilyen gondolatok egé-

szen önkéntelenül is támadhatnak. Egyszerűen nem törődik velük, elutasítja őket és nem találja örömét bennük. Küzdjünk tisztaságunkért, ne hanyagoljuk el a csekélységek sem, de óvakodjunk az aggályosságtól, az álszeméremtől. A normális fiatal leány higiéné, olvasmányok és egyéb terén is úgy cselekedjék, amint lelkiismeretes és jó emberektől várható, ne aggályoskodjék és ha mégis előfordulnak itt-ott akaratlan gerjedelmek, ezeket egyszerűen ne vegye figyelembe. Az aggályosság és beteges óvatosság még érzékenyebbé teszi az idegeket s az élet elviselhetetlen teherré válik.

Az aggályosságnak, az álszeméremnek valóságos iskolapéldájával találkoztam egyik növendékem személyében. Igazán jóindulatú, lelkiismeretes és eszes lény szegényke. És mégis tönkreteszi az életét, való-

sággal megesik az ember szíve rajta. Mindentől fél, mindenben bűnt szimatol. Nem mer alaposan mosakodni, mert az szerinte szemérmetlen cselekedet, nem mer olvasni, filmet megnézni, mert ha például gyermek születéséről esik szó a könyvben, vagy a filmben, azt ő botrányosnak tartja és attól fél, hogy bűnt követ el, ha elolvassa, vagy meghallgatja. Legutóbb azt kérdezte tőlem, hogy nem végzett-e szentségtörő áldozást, amikor zsúfolt templomon kellett átfurakodnia, hogy az áldoztatórácshoz jusson. „Mi lehet ebben bűn? — kérdeztem csodálkozva. — „A nagy tömegben nem tudtam elkerülni, hogy hozzá ne érjek másokhoz és ez talán szemérmetlen érintés volt“, hangzott a válasz. Kétségbeesetten tiltakozik, ha betegség esetén orvos akarja megvizsgálni és még édesanyját sem engedni közel magához. Gyónásra való

előkészülete általában három-négy órát vesz igénybe, összes családtagjait megkérdezi, nem követte-e el ezt vagy azt a bűnt s végül haját tépi, mert nem tudja biztosan, hogy melyiket követte el és hányszor. Szép szó, magyarázat, tanács mit sem használ. Most már szerencsére kitűnő lelkiatya kezébe került és remélhetőleg kigyógyul betegségéből.

Az ember lelki egyensúlya nagy dolog. Óvakodjunk a végletektől, a túlzástól! Leghelyesebb, ha gyóntatónk, lelki vezetőnk irányítása mellett élünk. Akkor biztosak lehetünk abban, hogy nem vétkezünk könnyelműséggel, lustasággal, a bűnalkalmak keresésével, és abban is, hogy nem esünk az aggályosság végletébe.

8. Az Egyház állásfoglalása.

„Boldogok a tisztaszívűek“, mondta az Úr Jézus a Hegyi Beszédben. Ő tehát nem csupán azért ajánlotta a feltétlen tisztaságot, hogy visszatartson a bűntől, a kárhozattól, hanem azért is, hogy boldoggá tegyen. Mi a legnagyobb, voltaképpen az egyetlen boldogság? „Mert ők meglátják az Istent“. A tisztaság tehát alapfeltétele az istenközelségnek, a mennyországnak, mely már itt a földön megkezdődhet. Nem elég, ha elkerüljük a tisztaság elleni bűnt; ápoljuk lelkünkben a tisztaság erényét! Az Anyaszentegyház világosan kifejti az elveket, megadja az eszközöket, amelyekkel a mennyországba vezető keskeny útra juthatunk.

a) A tisztaság erénye.

A tisztaság erkölcsi erény, a lélek uralma a test fölött, a szenvedé-

lyek fölött, az érzékek fölött. Ezzel az erénnyel a hatodik és kilencedik parancs elleni legcsekélyebb hibákat is elkerülhetjük.

A tisztaság királyi erény, mert megőrzi emberi és keresztényi méltóságunkat. B ü s z k e erény, mert csak küzdelmekkel és nagylelkű áldozatokkal óvható meg. F i n o m erény, még a nem egészen szemérmes gondolat is elhomályosíthatja. A n g y a l i erény, mert megőrzi a lélek tisztaságát, érzékenységét a bűnnel szemben s szellemi lényé teszi az embert.

A tisztaság az élet minden körülményei között kötelező. S itt nem csupán a külső cselekedet számít, hanem a benső magatartás, a gondolat, a vágy, az érzelem is.

A tiszta leány tehát nem csupán a tisztaság ellenes cselekedetet, Isten parancsainak súlyos megsértését kerüli, hanem viselkedésében, öltözkö-

désében, beszédében, olvasmányai-
ban, tekintetében is a feltétlen fi-
nomságot, a keresztény szerénysé-
get tartja szem előtt.

Isten, hogy távoltartsa tőlünk
mindazt, ami bűnbe vihetne, a sze-
mérmet ültette lelkünkbe. Titkos
ösztön ez, mely biztosan megszólal,
valahányszor veszély fenyegeti tisz-
taságunkat. Fejlesszük, ápoljuk hát
ezt az ösztönt, mely gondviselés-
szerűen segíti az akaratot, hogy
megóvhassa lelkünk tisztaságát.

A tisztaság nem csupán természe-
tes erények gyümölcse. A kegyelem
harmatára is szüksége van. A ke-
gyelem eszközei az imádság, a szent-
ségek, a keresztény önmegtagadás.

b) Hogyan vélekedjünk a botrányokozásról.

Ne feledjük, hogy a leány visel-
kedése másokra is befolyással lehet.
Cselekedeteidnek visszhangja támad

a társadalomban, akár jót, akár rosszat tesz. Talán eddig nem gondoltad meg eléggé ezt a letagadhatatlan igazságot.

Botrányt okozhat egy szó, egy cselekedet, egy mulasztás, egy mozdulat, szemérmetlen öltözködés. A botrányhoz nem szükséges bűnös szándék, elég a tudatlanság, a meg gondolatlanság is. Azt kérdeed sokszor: „Mi rossz van abban, ha átlátszó vagy rövid ruhát hordok?” Az Egyház pedig így felel: „Az a rossz benne, hogy megtagadod női szemérmedet és botrányt okozol másoknak.”

A botrány bűn a szeretet ellen, mely megkívánja, hogy ne károsítsunk meg másokat. Ha a cselekedet ráadásul szándékos, akkor már nemcsak a szeretet, de a tisztaság ellen is bűnt követsz el. De az ilyen szándékos bűn ritka.

Helyre kell hoznod a botrányt jó

példáddal. Győzd meg testvéredet, hogy gyakorolja a bűnnel ellentétes erényt. Légy a tisztaság apostola!

c) **Hogyan vélekedjünk a bűnalkalomról.**

Bűnalkalmat találhatsz környezetben, amelyben élsz, a személyekben, akikkel találkozol, a helyeken, ahová mégy. Jó tehát, ha ismered a bűnalkalmakra vonatkozó erkölcsi szabályokat.

Alkalm az a külső körülmény, amely bűn elkövetésére készíthet. Tágabb értelemben mindenütt vannak alkalmak, bárhová mégy is. Így tehát — mondja Szent Pál — ki kellene menned a világból, ha el akarnád kerülni valamennyit.

Különbséget kell ezért tennünk a bűnalkalmak között is. Van **közeli bűnalkalom**, az, amelyet könnyen bűnre vezető körülmények nyujta-

nak. Bizonyos alkalmak az illető személy természete miatt válnak bűnalkalmakká (nem leányoknak való könyv). Ha viszont a körülmény nem vezet minden valószínűség szerint bűnre, akkor távoli bűnalkalomnak nevezzük.

Senkinek sem szabad önként és indokolatlanul kitennie magát közeli bűnalkalom veszélyének. Aki így cselekszik, máris bünt követ el, még ha egyébként nem vétkezik is.

Ha közeli, de szükség szerű bűnalkalomról van szó, amelyből fizikai képtelenség menekülni, akkor kötelesek vagyunk minden erkölcsi eszközt felhasználni a bűn, a bukás elkerülésére. Ha például egy leány erényét saját otthonában komoly veszély fenyegeti, imádkozzék sokat, járuljon gyakran a szentségekhez, gyakorolja az önmehtagadást, éljen az okosság szabályai szerint. Így majd elkerüli a bünt. Ilyen ese-

tekben okvetlenül kérjük és alkalmazzuk gyóntatónk utasításait.

J. Hessen Miatyánk című könyvében olvassuk a következő imát:

„Világosság atyja, aki csak a tiszta szemnek mutatod meg magadat, csak a tiszta szív előtt tárod fel mennyországodat, tégy engem tisztává! Add, hogy tiszta legyek, mint a ragyogó napsugár, mint a harmatos virág! Tégy engem tisztává!

Adj nekem tiszta szívet! Távoztass szívemből minden alantas érzést, közönséges gondolatot, tisztátalan szándékot! Adj nekem tiszta szívet, add, hogy szívem hófehér edény legyen, melyet színültig megtöltesz kegyelmeid ajándékával!
Amen.“

II.

DIVAT ÉS ULTOZKODÉS

1. A divat jó, mert természeti igény.

Minden embernek szüksége van megújulásra, felfrissülésre. Ezenkívül az emberi kapcsolatok is megkívánják, hogy másokra is mindig új, úde hatást tegyünk. Vannak emberek, akik állandóan rendelkeznek ilyen élettartalékkal és minden fáradtság nélkül újak, frissek maradnak testileg, lelkileg egyaránt. A legtöbb ember azonban külső segítségre szorul. Ápolnia, változtatnia kell külsejét, hogy érvényesülhessen környezetében. Becsvágyunk is megkívánja, hogy külső megjelenésünk hatásos legyen. Ez a becsvágy, ez az érvényesülési ösztön ütközik

össze gyakran az alkalmazkodás kötelességével. S a két véglet között a mindenkori divat jelenti a közép-vonalat.

A józan divat megfelel az emberi természet lényeges vonásainak és törvényszerűségének, ennyiben tehát életszükséglet. Életszükségletet jelent ezenkívül gazdasági szempontból is. Ha kihagynók az életből, számtalan embert, de főleg nőt fosztanánk meg kenyerétől.

A divat voltaképpen egy bizonyos életstílus kifejezése, tehát alkalmazkodik a mindenkori ízléshez. Minden emberben erősen él a vágy, hogy önmagát, egyéniségét valamilyen külsőleg is megvallja. Erre számtalan módja és alkalma van, hiszen mozdulatai, beszédje, viselkedése, pillantása, mind csak arra jó, hogy leleplezze magát. Embertársainkról általában az ilyen megnyilatkozások alapján alkotunk képet

magunknak. De elénk állhat valaki, aki nem mozdul, nem beszél, le-süti szemét, soha nem láttuk, nem ismerjük, nem is hallottunk róla és mégis sejtjük már, kicsoda. Miből ítélünk? Az öltözködéséből.

„Milyenek találtad az új kolléganődet?” — „Nem beszélhettem még vele, de úgy látom, finom, intelligens leány.” — „Honnan tudod, ha nem beszéltél vele?” — „Láttam, hogy nagyon egyszerűen, ízlésesen öltözködik.”

„Megbarátkoztál már a bátyád menyasszonyával?” — „Őszintén megvallom, hogy nem. Igaz, hogy kevés alkalmam volt még eddig a barátkozásra, de nem is kívánom valahogyan.” — „Miért?” — „Azért, mert feltűnően és ízléstelenül öltözködik. Olyan a megjelenése, mint a ponyvaregényekben szereplő színésznőké. Ha valaki ennyit ad a külsejére, akkor bizonyára egész

lelkét belehelyezi. Ha pedig ilyen a lelke...“

Az öltözködés tehát kifejezi egyéniségünket és így nem mindegy, hogyan öltözködünk. Jogunk és kötelességünk, hogy külsőnk összhangban legyen benső életünkkel. Még az egyenruha is másképpen áll különböző típusú embereken. A lányok nagyon találékonyak ezen a téren. Bőségesen találunk példát erre, ha tízperces szünetben végigsétálunk egy leányközépiskola folyosóján. Az egyforma sötétkék, vagy csíkos ruhák hangosan hirdetik viselőjük lényét.

Az egyéniség megnyilatkozása azonban, mint minden téren, itt is káros lehet, ha túllép a határon és anarchiába torkollik. Kell valami rendező akarat, amely korlátok közé szorítja az egyéni kifejezésvágyat. Ezt a társadalmi szabályozó feladatot tölti be a divat. Egyazon

kor különböző nemzetiségű, egyéniségű művészeinek alkotásában is találunk valamiféle hasonlóságot. A tudományos érdeklődés, a politikai irány is mutat némi egyöntetűséget. A társadalomban csak olyan emberek élhetnek együtt, akik alkalmazkodni is tudnak egymáshoz, személyi, lelkiismereti, izlésbeli szabadságuk megőrzése mellett. — A divat tehát kell és jó. Irányvonalat szab az ember megnyilatkozásainak, olyan, mint az edény, amelybe beleöntjük az értékes folyadékot. Edény nélkül szerteömlenék, kárba veszne az ital. Igaz, hogy viszont ital nélkül mit sem ér az edény. A divat tehát forma, amelybe beleöltöztetjük lelkünk tartalmát. Forma, de szükséges forma, az emberiség egyik legősibb igénye. Nem csupán a nő problémája. Viszont az is igaz, hogy a nő szempontjából nagyobb a fontossága, mint a férfi részéről.

A külső tetszés, a testi szépség hatása a két nem természeténél fogva elsősorban a nő érvényesülését segíti elő. De éppen ezen a ponton kell keresnünk a visszaélések okát is.

2. A divat túlzásai.

A divat rendkívül változékony, hangulatszerű jelenség. Lehet finom és lehet durva. Olykor nemes, választékos ízlésről tanúskodik, máskor viszont nem veti meg a fantasztikus, feltűnő, sőt csúf hatások keresését sem.

A divat jelenségeinek esztétikai hatása tervezőinek és viselőinek erkölcsi tapintatától és felelősségétől függ. A divat csak akkor szép, ha szellem árad belőle, ha megfelel az emberi személyiség méltóságának és sohasem alkalmazza lélektelenül. Ne feledjük, hogy a ruha nem csu-

pán védőburok. Beborítja csupasz testünket, de ezenkívül kifejezi viselőjének egész lényét és egyéniségét is. Amint a test a lélektől kapja jellegét, úgy kellene a ruhának is magán viselnie a test igényeinek és kívánságainak megfelelő színezését. A test révén a ruha benső kapcsolatban áll a lélekkel.

Az önálló leány tehát joggal tart igényt arra, hogy személyes szempontokat vigyen öltözködésébe, mert nem akar unalmas és közönséges hatást tenni, ha nem tudja — vagy nem is akarja — az elsőrendű divatcégek legújabb készítményeit megszerezni. Az egész ember összhangja parancsszerű igény s ezt akarja a leány tökéletes, hozzá illő, nőies öltözködésével magából kiárasztani.

De valahogy ezzel a kérdéssel is úgy vannak az emberek, mint az az élet minden más jelenségével.

Babits Mihály használja egyik gyönyörű versében ezt a kifejezést: „bogáncs-szívem“. A legtöbb embernek ilyen bogáncs-szíve van, odatapad mindenhez, beleakaszkozik mindenbe. A divat is leigazza a nőt, ha nincs meg lelkében az igazi belső függetlenség. A divat ugyanis zsarnok királynő. Híveire rákényszeríti akaratát, nem tűr ellentmondást. Most ezt „viselik“, most ez a „divat“, hangzik a parancs és mindenki engedelmeskedni tartozik szavának.

A divat hatása hihetetlenül nagy. Egyik-másik merész divatárnyalatot például a társadalom kezdetben ízléstelennek mond élesen bírálja, azonban ezek fokozatosan mégis behatolnak a közízlésbe és szalonképessé válnak sajnos még keresztény körökben is.

Pedig a divat nem riad vissza a nevetséges túlzásoktól sem. Ameny-

nyiben hatásos, biztosan talál híveket. Gyakran megcsúfolja viselőinek egészségét, szépérzékét, illendőség-, sőt szeméremérzetét is. Szélsőséges követői még azt sem látják, hogy zsarnokuk sokszor elcsúfítja őket. Emlékezzünk csak a huszas években virágzó ingszerű ruhadívatra. Dereka a csípőre került, szoknyája egészen rövid, térden felül érő, nyáron ujjatlan. Mintha zsákba öltöztek volna a nők. Emlékezzünk a teljesen nőietlen, fiús hajviseletre, a borzalmas szembehúzott kalapokra. Szegény leányok, asszonyok úgy botorkáltak az utcán, mint a vakok. Gondoljunk a szörnyű estélyi ruhákra; szoknyájuk elől egészen rövid, térdig sem ér, hátul pedig a földet söpri. Ez aztán a „vonal“.

A divat túlzásainak köszönhető az, hogy a bakfisok többnyire úgy öltözködnek, mint a sokgyermekes

családanyák és az öregasszonyok. Eleinte csak 16—18 éves leánynővendékeim viseltek lobogó haját, apró szalagcsokrokkal. Rövid három hónapon belül már a mamájuk is követte példájukat. Azt hiszem, nemsokára a nagymamára kerül a sor.

Az ostoba divat polgári nőkből esetenként férfiakat, sportbajnokokat, filmsztárokat varázsol. Néha még pápuákat is, hatalmas és rikító nyakláncokkal és fülbe csip-tethető karikákkal meg gömbökkel. 8—10 évvel ezelőtt Joan Crawford-szájakat festettek maguknak a divat őrültjei, szemöldöküket pedig me-fisztószerűen rajzolták fölfelé.

A divattal szemben az a helyes magatartás, ha a leány határozza meg a divatot s nem megfordítva a divat a leányt, mert a tárggyal szemben az ember a magasabbrendű lény. A nő kiválasztja a

divat lehetőségeiből az illendő, szép és jó megoldásokat. Ne engedjük tehát, hogy a divat olyan útra kényszerítsen, amelyet tilosnak vagy magunktól idegennek tartunk. A divat szolgáljon minket, nem pedig mi a divatot. Legyünk korunk divatjának bírái. Nézzük meg és kérdezzük tőle: Mi van benned szép és jó? Mit hagyhatok meg rajtad? Mi szorul változtatásra? Az ítékezésnél azonban ne csupán esztétikai megfontolások vezessenek. Keresztények vagyunk, tehát öltözködésünkben is elsősorban mindig a vallás-erkölcsi szempontok legyenek mértékadók.

3. Divat és erkölcs.

Egy svájci katolikus fiatalember így nyilatkozott egy ízben a nő felelősségéről a svájci katolikus nőszövetség lapjában:

„Katolikus leányok és asszonyok,

ti megkívánjátok az ifjútól, a férfitől a legszigorúbb erkölcsiséget és szigorúan és jogos megvetéssel ítéletek el a férfiak érzékiségét. De tudjátok-e mennyire hibásak vagytok ti is a képzelet beszennyezésében, a vágy felgerjesztésében, a lelki nyugtalanságban, a gyászos eltévelyedésekben, midőn gondatlanul, megvetésreméltó hiúságból utánozzátok azt, amit istentelen, lelkiismeretlen divatzsarnokok állítanak mintaképül elétek!

A modern leány egyik tévedése, hogy azt hiszi, bizonyos merész ruhák hódítanak és vonzanak. Lehet, hogy magukra vonják a figyelmet, megzavarják a lelket, de nem tetszhetnek soha. A divatból feltétlenül el kell hagyni mindazt, ami átlépi a tisztesség határát, ami megzavarhat másokat, ami hamis színezetet ad viselőjének, mert mindez sérti a keresztény lelkiismeret finomsá-

gát. A keresztény mértéktartás mindenekfelett!

A tiszta élet az öltözködésben is megnyílvánul. Az öltözködés a testből és lélekből álló embernél a szellemi-lelki részt is aláhúzza. XI. Pius pápa mondotta: „A nő lehet erényes és elegáns egyszerre. Elegáns, mivel egy régi keresztény költő szavai szerint „pulchrior in pulchriore corpore veniens virtus“: „Az erény mindig szebbnek tűnik, ha szép testet ékesít.“ Manapság annyi szegény gazdagság van a világon: a gazdagság ugyanis szegény értékesebb és becsülésremélőbb kincsekben. Sokan akadnak, akik nem látják meg azt, amire a keresztény szerénység azt mondja: elég, és ahol határt szab a jó példa, az épületes viselkedés kötelessége, az a kötelesség, hogy meg ne sértsük az ifjú és tapasztalatlan leány erényét. Mindig hiányzik a fi-

nomság az olyan eleganciából, mely túllépi az erény határait...”

XV. Benedek pápa panaszkozik 1921 január 6-i beszédében „a különböző korú és társadalmi állású nők vakságáról”, akik „tetszésvágyuktól megejtve, nem látják, hogy ostoba öltözködésük nemcsak az emberek előtt visszatetsző, de Istent is megbántja. És nem elégszenek meg azzal, hogy ebben a keresztény erkölcsnek ellentmondó ruházatban a nyilvánosság előtt mutatkoznak, de nem szégyelnek az Isten házában, szentmisén, sőt az áldoztatórácsonál is ilyen undok csábító eszközök kíséretében megjelenni...”

A katolikus erkölcstan helyesli a divatot, mert az emberi természet igényeit fejezi ki, az istenalkotta és helyesen irányított emberi természetben viszont a Teremtő művét és akaratát látja. Élesen szem-

befordul ellenben a természeti adottságok elferdítésével. Elítéli az olyan nő viselkedését, aki azért öltözködik divatosan, hogy feltűnést keltsen, hamis színben tüntesse fel magát, másokon túltegyen vagy érzéki csábítást gyakoroljon. Megengedett dolog, hogy a nő a józan divatnak megfelelő öltözködésével, anyagi és társadalmi körülményeinek keretében szép és elegáns legyen, hogy jó értelemben arasson tetszést és kielégítse saját szépérzékét. Már Szent Pál azt kívánta, hogy a nő illendő ruházattal, nemes ízléssel diszítse magát. Ha ez a divat segítségével lehetséges, a katolikus erkölcsstan sem talál benne kivetnivalót. A katolikus erkölcs nem ítéli el a célszerű és ízléses öltözködést, vagy a divat változását, csak azokat a divatszokásokat kárhóztatja, amelyek a test szándékos mutogatásával és levet-

köztetésével, a pogány életfelfogás hangsúlyozásával a nemi érzékiséget ingerlik. De veszedelmesnek tartja a túlzást a nő lelkivilága szempontjából is. Ha ugyanis mindenáron ragaszkodik a divatos megjelenéshez, ebben a törekvésben elvesziti önmagát. Ilyenkor a divat uralkodik az emberen, ez viszont az isteni rend felborítását jelenti.

Az ízléses, kifogástalan öltözködés nem olyan boszorkányos dolog. Minden kor divatjában akadnak bájos, egyszerű és finom ruhák. És még a nem megfelelőket is megváltoztathatjuk sokszor egy csekélységgel, néhány centiméter hosszúsággal vagy bőséggel, egy-két gombbal vagy kapoccsal, valami ízléstelen, feltűnő, vagy az alakot túlságosan hangsúlyozó dísz elhagyásával. Csak jóakarát kell hozzá, kifinomult erkölcsiség és ízlés, tapintat és okosság. És el kell hin-

ni, hogy az ember nagyon gyarló, hogy csekélységek is felboríthatják a nehezen elért erkölcsi egyensúlyt, hogy mindenkinek vannak gyengébb pillanatai és hogy minden fontos, ami a lelki életet előbbre viszi, vagy gátolja. A baj az, hogy sok nő valósággal rabszolgája lett a divatnak, azt helyezi minden más fölé. Annyira megbízik a divatdiktátorok ítéletében, hogy észre sem veszi a divat kinövéseit, ostobaságát, erkölcsromboló hatását. Annyira eltompul a lelke, hogy „nem talál benne semmi rosszat“. S az ilyen nő ennek ellenére is „tisztességesnek“ és „kereszténynek“ tartja magát, sőt kijelenti, hogy aki nem így gondolkodik, az „álszemérmes“.

4. Az Egyház állásfoglalása.

Az Egyház, mint az Istentől rendelt erkölcsi tanítás, a legfontosabb

életszabályok őrzője, jó anya módjára gondosan vigyáz gyermekei lelki egészségére, életére. Figyelmét nem kerüli el semmi, még a legcsekélyebb mellékkörülmény sem. A lelki élet egész embert követel, az Istennel való közösség hatalmas védőburok, amely az élet legapróbb és legnagyobb tényeit is körülöleli. Ezért nem hagyhatja figyelmen kívül a leány, a jövőendő feleség és édesanya, a nagy társadalomépítő és lélekfejlesztő tényező viselkedését, Isten elveihez való hűséget sem. Az Egyház tehát a leány öltözködésére, viselkedésére vonatkozólag is állított fel szabályokat, hogy elejét vegye a túlzásoknak és botrányoknak. Elvben a következőket szögezte le:

Keresztény leány! Egészséges kritikával kísérd korod divatját s ne feledkezzél meg társadalmi körülményeidről sem. Kerüld mindazt,

ami ellentétben áll női és keresztényi méltóságoddal. Egyesítsd a józan eleganciát a szerénységgel s így saját példáddal mutasd meg, hogyan lehet valaki modern a lelkiismeret törvényeinek feláldozása nélkül.

Ruhádnak, hajviseletednek kiválólasztásánál ne feledd, hogy minden divatot alá kell vetned az Úr Jézustól hirdetett és az Egyházban tanított szent és változhatatlan erkölcsi törvényeknek. Érezd felelősségedet, vigyázz a mások lelkére. Tudnod kell, hogy jó példáddal jó hatást, a botrányral romboló hatást teszel másokra.

Vedd figyelembe tartózkodási helyed különleges követelményeit (templom, otthon, hivatal, ipartelep, utca, strand, kirándulás stb.) és add meg a körülötted élő embereknek a köteles tiszteletet (családtagok, idegenek, gyermekek, ifjak, férfiak,

stb.). Őrizd meg viselkedésedben, hajviseletedben, ruhádban a keresztény előkelőséget, amely az emberi báj és az isteni báj összhangjából születik.

Ruházatod szerénységéhez járuljon még magatartásod szerénysége is. Kerüld a neveletlen, durva, kihívó mozdulatokat, testtartást.

„De mit jelentenek az elvek a modern élet gyakorlatában? Hogyan váltsam aprópénzre az Egyház tanításának értékes gyémántját?” — kérdezed jogos kíváncsisággal. Az Egyház erre a kérdésre is megadja a rövid gyakorlati választ. Csak a lényegest említi, a többit már erkölcsi érzékedre, ízlésedre bízza.

Viselj szerényen kivágott ruhát, ujja legalább könyökig érjen, harisnyád, szoknyád fedje be térdedet, akkor is, amikor ülsz. Kerüld a túlzott eleganciát, a feltűnő és átlátzó ruhát. Törekedj arra, hogy

megjelenésed összhangban legyen a keresztény szerénység követelményeivel.

Ezeket a szabályokat még nagyobb gonddal tartsd meg, ha templomba mégy, főként szentmisén és szentáldozásnál.

Ha strandra mégy, csatlakozz lehetőleg más leányokhoz, ne menj egyedül. Így sokkal kevesebb veszélynek teszed ki magad. Fürdőruhád ne legyen két részes s ha kijössz a vízből, vedd fel strandköpenyt.

A kendőzés is érdemelne néhány szót. A haj, arc, száj, és köröm festése egészen általános lett az utóbbi évtizedekben. Annyira, hogy egyes leányok kendőzés nélkül „úgy érzik, mintha nem lennének felöltözve.“ Csak arra hivatkozhatunk az ilyen vélemény ellenében, hogy a festett arc kivetkőzteti a nőt egyéni, finom bájából, tucatem-

bert farag belőle. Ezenkívül, különösen ha a kendőzés feltűnő, még szerény öltözködés mellett is kihívó lesz a megjelenése. Olyasmit állít magáról a festett arcú nő, amit ha szavakba foglalnának előtte, felháborodott hangon utasítana vissza. És milyen visszataszító a vörös körmök! Mintha véres lenne az a kéz! Szinte el sem tudjuk képzelni, hogy az ilyen vörös körmű ujjak simogatón, melegen szánhatnak végig egy gyermek buksi kis fején, hogy jóságos, gyengéd gondoskodással örvendeztetnek meg szeretetre vágyó embereket.

Ha igazán elegáns akarsz lenni, ne feledd, hogy a szép megjelenés lényeges alkatrésze a feltétlen egyszerűség és finomság. Az egyszerűség gyakran feledteti a természet kisebb hiányosságait és biztosítja a kifogástalan megjelenést. Sokkal fontosabb, hogy azt mond-

ják rólad: finom vagy és kifogástalan, mint, hogy azt mondják: szép.

III.

OLVASMÁNYOK, SZÓRAKOZÁS, SPORTÉLET

Kevesen gondolnak arra, hogy olvasmányai megválasztásánál is mekkora felelősség terheli a keresztény leányt: felelősség Istennel és saját lelkiismeretével szemben. Kevesen gondolnak erre, mert nem tudják, milyen súlyos lelki kárt okozhatnak a rossz könyvek. Legtöbben még arra is alig hajlandók, hogy legalább az egyházi tilalom alatt álló könyvek olvasásától eltekintsenek. „Az ilyen tilalmak csak az egyszerűbb, műveletlen emberekre vonatkozhatnak“ — jelentette ki az egyik leány határozott hangon. „Végül is nem tehetnek

szemellenzõt a szememre, hogy ne nézhessek se jobbra, se balra. Az általános műveltséghez feltétlenül szükség van bizonyos könyvek olvasására, amelyeket az Egyház tilt.“

„Az Egyház nem tilt el az olyan könyvektõl, amelyek az általános műveltséghez nélkülözhetetlenek“ — hangzott a válasz. „Te viszont igen önkényesen ítéled meg, hogy mit kell olvasni.“ Csodálatosképpen nem az általánosan ismert és tiltott regényírókat hozta fel például, hanem Kantot, Nietzschét emlegette.

„Helyben vagyunk. Most mond meg igaz lelkedre, miért kell neked közönséges, átlagműveltségű tisztviselõnõ létedre Kantot és Nietzschét olvasnod? Olvastad már Szent Ágostont, Szent Tamást, az Egyházatyákat?“

„Nem, azokat nem olvastam.“

„És miért nem?“

„Az nekem nehéz. Nem foglalkoz-

hatom olyan dolgokkal, amelyek meghaladják felkészültségemet.“

„És Kant? És Nietzsche? Azok talán nem haladják meg képességeidet? Százszorososan meghaladják! Csupa olyan dolgot tanulnál meg belőlük, amelyek megzavarnák békédet, mert nem tudnád kellő távlatból szemlélni őket.“

A szórakozás célja az, hogy felüldítse a testet, a szellemet és a lelket. E háromból azonban a legtöbb ember kihagyja a lelket. Nem elegendő, ha a szórakozás pillanatnyi időtöltést, élvezetet szerez, többet kell nyújtania: egészséges szellemi táplálékot. A szórakozás jogos pihenés és üdülés, építő erő. Nem szabad tehát túlerőltetnie a testet, a szellemet, nem szabad rombolnia a lelket.

A mai leány legáltalánosabb szórakozásai: a színház és a mozi. Egyszer-egyszer színházba vagy mo-

ziba menni helyes dolog, sőt szükséges is. Csak az a baj, hogy ma sok ember nem szórakozásnak, hanem narkotikumnak tekinti az ilyen szórakozást. Örül, hogy néhány órára megszabadul a gondolkodás, a töprengés kényszerétől, az élet sivárságától, megfélekedzik önmagáról, gondjairól. Ez a menekülési vágy termelte ki azután a könnyű, értéktelen színházi és filmirodalmat. A nagyközönség nem akarja, hogy még szórakozása közben is problémákkal terheljék, vagy tanítsák. Csak élvezni akar, büntetlenül. Hogy mennyire nem büntetlen az ilyen élvezet, azt legtöbben nem is sejtik. A léha vagy erkölcstelen színház, mozi több ifjú lelket tett már tönkre, mint bármilyen keresztényellenes propaganda.

Sokszor megdöbbenve halljuk, hogy 13—14 éves gyermekeket minden héten elvisznek szüleik a moziba.

Valóságos szenvedéllyé lesz bennük a filmekért való rajongás, kultuszt űznek a filmszínészekből és filmszínésznőkből. Lelkesednek értük és eszményképnek tekintik őket. Sok fiatal leányt bódított el a film; elhanyagolták kötelességeiket, éjjel-nappal csak arra gondoltak, hogy ők maguk is megjelenhessenek egyszer ott a vásznon, vagy a színpadon és siker, vagyon, rajongás, hódolat kövesse minden lépésüket. Sokan szerencsére visszaléptek az utolsó vagy utolsóelőtti pillanatban, de akiket elkapott az ár, bizony gyakran egész életükkel fizettek balgaságukért.

A felnőtt leány is ügyeljen arra, hogyha jár is moziba, színházba, ne a futó élvezet kedvéért tegye. Válogassa meg a darabokat, menjen ritkán és csak megokolt esetben és ne nézzen meg semmit kritika nélkül. Ha pedig tudja, hogy a diva-

tos és agyondicsért film vagy színdarab erkölcstelen, vagy kereszténytelen tartalmú, ne szégyelje társaságának megmondani, hogy ő bizony inkább otthon marad. A művészi tökéletesség nem minden, sőt semmi az erkölcsi szépséghez viszonyítva. Az ilyen állásfoglalásért persze vállalni kell az esetleges gúnyt és lekicsinylést.

Korunk legjellegzetesebb megnyilvánulásaihoz tartozik a sportszenvedély. Mi az Egyház álláspontja a leány sportolásával kapcsolatban? A mérsékelt sportolás helyes és megengedhető. Tilos viszont az olyan sportolás, amely ellentmond a természetnek és a nő különös hivatásának, mint például az atlétika. Tilos az olyan sport, amely közeli bűnalkalomná válhat, vagy amely megakadályozza ünnepnapokon a vallási kötelességek teljesítését.

Az Egyház a sportoló leánytól is

megkívánja, hogy öltözködés, viselkedés és társasága megválasztása tekintetében mindenekelőtt a keresztény erkölcs követelményeit vegye figyelembe.

Hozzáfűzhetjük még azt is, hogy leány, nő számára a hivatásszerű sport megengedhetetlen, mert ellenkezik a nőiességgel, a női szervezettel, a női lelkülettel, a női hivatás lényegével.

A tiszta leány szíve az emberiség termőföldje.

A két nagy parancs: az istenszeretet és az emberszeretet törvénye. S a két nagy törvényben benne van az emberi, a női élet teljessége. Másért nem érdemes élni. Láttuk, hogy aki nem tiszta, az élet kísérőjelenségeit az élet lényege fölé helyezi, megtagad valamit, ami van, annak a kedvéért, ami nincs. Lát-

tuk, hogy a tisztaság, a részletekbe menő, az érzékeny szemérem, a lélek belső függetlensége biztosíthatja egyedül az istenközelséget, a mennyországot már itt a földön. És higgyük el, hogy ugyanez a csendes erő avat bennünket az ember-szeretet hőseivé, apostolaivá.

Ugye csak akkor tudunk tiszta szívből adni, ha szívünk nincs kötve a földi javakhoz? Másként hogyan is tudnánk megválni tőlük?

Ugye csak akkor szeretünk valakit igazán önzetlenül, igazi szentpáli odaadással, ha nem köt bennünket rendetlen szeretet senkihez? Máskülönben szeretetünkben is csak magunkat keresnők.

Ugye csak akkor tudjuk odaáldozni másokért időnket, kényelmünket, testi jóvoltunkat — s áldozat nélkül nincs felebaráti szeretet — ha nem vagyunk testünk rabszolgái? Máskülönben csak akkor teszünk jót, ha

éppen hangulatunk vagy a kényszerűség diktálja.

Ugye csak akkor leszünk irgalmasok, megbocsátók, bölcsek, szelídek másokkal szemben, ha gondolkodásunk tiszta, ha nem homályosítja el lelkünket semmi bűn?

Ugye csak akkor lehetünk mások apostolai, ha beszédünk, életünk élő példakép a hozzánk tartozók, a ránk bízottak előtt?

Ugye a felebaráti szeretet parancsolja, hogy viselkedésünk, öltözködésünk, megjelenésünk ne legyen mások számára botrány, vagy bűnalkalom, hanem ellenkezőleg összhang és finomság, béke és egyensúly áradjon belőlünk?

Leánytestvér! A mi feladatunk a boldogítás. Boldogítanunk kell családunkat, jövődő férjünket, gyermekeinket. Boldogságot kell hoznunk a kínokban vergődő társadalomnak, az élet elesettjeinek, azok-

nak, akik ránszorulnak. És magunk is boldogok akarunk lenni. Boldogságot akarunk, de nem a jólét, az érzélgős szeretet, az érzékek pillanatnyi örömét, a feltűnési vágy, a kíváncsiság röpke kielégülését keressük, hanem a lélek tiszta vizét, mely „az örökéletre szökellő vízforrás“ számunkra.

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó — — — — —	7
------------------	---

ELSŐ RÉSZ

I. A fiatal leány és a modern idők	9
II. A tisztaság megőrzésének eszközei	16
III. A női divat és öltözködés — —	29
IV. Olvasmányok — — — — —	40

MÁSODIK RÉSZ

I. Boldogok a tisztaszívűek — —	45
II. Divat és öltözködés — — — —	96
III. Olvasmányok, szórakozás, sportélet	118

52. P. Considine

AZ ISTENI KISDED TANITÁSA

48 oldal, ára 1.— P.

53. Erdey Ferenc

ENGESZTELÉS

106 oldal, ára 1.70 P.

54. Kőműves Éva

AZ ESZMÉNYI LEÁNY

123 oldal, 1.80 P

55.

**A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA
KÖVETÉSE**

Latinból fordította Dezső István

112 oldal, 1.60 P.

56. Erdey Ferenc

**ENGESZTELJUNK
KERESZTVEISELÉSSEL!**

136 oldal, 1.80 P.

